

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Neželeni dopisi se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list "Edinost". — Tisk tiskarne "Edinost", vpisane zadruga s omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 31/20
Za pol leta 15/60
Za tri mesece 7/80
Na nedeljsko izdajo za celo leto 6/20
Za pol leta 3/60

Zvezna armadna poročila.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 22. (Kor.) Uradno se razglasi: 22. septembra 1917.

Jugovzhodno bojišče. — Zapadno Ohridskega jezera so avstroogrski čete po težkem boju odbile močan francoski napad.

Vzhodno bojišče. — Pri avstroogrskih četah nobenih posebnih dogodkov. Italijansko bojišče. — Neizpremenjeno.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 22. (Kor.) Veliki glavni stan, 22. septembra 1917.

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviče Rupprehta: Po srditih ognjenih sunkih, ki so jim le pri St. Julijenu sledili brezuspešni delni napadi sovražnika, je večeraj dopoldne topovski boj na flandrijski fronti ponehal. Od opoldne dalje se je stopnjeval ob obeh in od Ysere do Dente zopet do velike srditosti. Ob 6 zvečer se je pričel od Langemarka do Hollebeke udarce, ki naj bi bili najhujši oženi, ki je trajal eno uro. V zvezi s tem je prešla angleška pehota na mnogih točkah fronte zopet v napad. Kjer je med programi Boesinghe — Studen in Ypern — Roulers sovražnik naval kljub uničujočemu učinkovanju naše artiljerije uspel, tam je bil v boju iz bližine pogubljen zopet nazaj. Dalje južno, od prekopa do Hollebeke je sila našega uničevalnega ognja zadušila sovražnika napadne poizkušnje; le posamično so se pokazale angleške napadne čete iz svojih lijskih postojank. Dlo so odbile. Danes zjutraj so se vršili po novem topovskem stopnjevanju kraljevi pehotni boji, ki so se končali povsod ugodno za nas. — Pri drugih armadnih zapadnih frontah je vladalo povsod neznatno bojno delovanje. V boju v Flandriji so italijanci delovali z velikim uspehom. V obeh zadnjih dneh je bilo sestreljenih 29 sovražnih letal in 2 privezna balona. Tri naša letala se pogrezala. Nadporočnik Schleich je izvojeval 21. in 22. poročnik Bulow 21. zmago. Poročnika Wisthof in Adam sta sestrelila po dve letali.

Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav: Na zapadnem bregu Dvine se je pod poveljstvom gen. por. grofa Egona Schmettowa se nahajajočim nemškimi divizijami z dobro pripravljenimi in krepko izvedenimi navalom posrečilo prebiti ruske postojanke severozapadno Jakobova. Izvršno topovsko in minovsko učinkovanje je pripravilo pot pehoti, ki so jo letali pod vodstvom ritmostra princa Friderika Sigmunda Pruskega kljub neugodnemu vremenu podpirali naravnost izborni. Sovražnik je bil s silovitimi sunki potisnjen čez reko. Pod pritiskom naših čet je opustil 40 km široko in do 10 km globoko prednostje na zapadnem bregu Dvine in pobegnil z veliko naglico na vzhodni breg. Jakobova je v naših rokah. Dosedaj je bilo ujetih nad 4000 mož in uplenjenih nad 50 topov.

Macedonska fronta. — V gorovju med Ohridskim jezerom in dolino Skumbi so izvršile močne francoske sile napad; nemške in avstroogrski čete so po hudem boju vrgle sovražnika nazaj.

BEROLIN, 22. (Kor.) Veliki glavni stan, 22. septembra 1917. zvečer.

Topovski boj v Flandriji se nadaljuje. — Na zasledovanju umikajočih se Rusov smo od Livenhofa navzdol povsod dospeli do Dvine.

Prvi generalni kvartirni minister pl. Ludendorff.

TURSKO.

CARIGRAD, 21. (Kor.) Iz glavnega stanja se poroča: Živahno topovsko delovanje na sinajski fronti. Sicer nič bistvenega.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijanska poročila.

21. septembra. — Večraj zjutraj je napad sovražnika koncem doline Genove na eno naših manjših stražnih postojank južno Zigola izzval živahen boj, ki se je končal z umikom sovražnika, ki je ostal na bojišču številne mrtvice. Na Colbriconu smo dne 19. t. m. nenadoma razstrelili sovražno protimino; eksplozija je uničila galerijske naprave sovražnika. V Visokem Cordevolu je prodril večeraj eden naših oddelkov s sijajnim sunkom preko sovražnih obrambnih postojank na Siefu; ker pa v skalovitem ozemlju nikakor ni bilo mogoče napraviti nastanišča in ker so bili naši vojaki izpostavljeni jako srditemu obstreljevanju s strani sovražnika, so se zopet umaknili v svoje izhodne järke.

Rusko poročilo.

20. septembra. — Dne 19. t. m. je izvršila sovražna pehota v smeri Rige napad vzhodno Lemberga. S krepkim protinapadom Litvinec in s sijajnim sodelovanjem artiljerije je bil sovražnik povsod odbit z velikimi izgubami.

21. septembra. — Na frontah dne 20. t. m. nobenih važnih dogodkov.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 22. (Kor.) Wolffov urad poroča: V Rokavskem prelivu, Biskajskem

zaluvi in Severnem morju so potopili naši podvodniki zopet 4 parnike in eno jadrnico, skupno 18.000 ton.

BEROLIN, 22. (Kor.) Meseca avgusta so potopili podvodniki osrednjih vlasti skupno 808.000 ton. Od pričeta neomejene podvodniške vojne je bilo uničenih 6.363.000 ton za naše sovražnike uporabljive ladijske prostornine.

Vesti iz Rusije.

VOJAŠKE ODREDBE PROVIZORIČNE VLADE.

PETROGRAD, 21. (Kor.) V današnjem povelju na armado in mornarico konstatira provizorična vlada, da je ostavil upor Kornilova pri vojaki in mornarijih nezaupanje proti voditeljem, kar ogroža edinstvo armade. Vlada izrecno naglašja, da je večina oficirjev ostala zvesta vladi, izjemoma male skupine. Vsako nadaljno prizadevanje, da bi se vcepilo nezaupanje proti osebam poveljstva, slabi bojno silo armade in zato so povzročevalci takega razpoloženja v očeh republike zločini, ker razdirajo edini temelji, ki zamore rešiti Rusijo. Provizorična vlada zato razglasi:

1. Vsi voditelji, ki niso sposobni za vodstvo in sodelovanje pri utrditvi republikske državne oblike v Rusiji, bodo odstavljeni. 2. Višji oficirji velikega generalnega štaba bodo, v kolikor so bili zaleteni v upor Kornilova, odstavljeni. 3. Čete, ki so se udeležile upora, bodo odstranjene iz stana velikega generalnega štaba in nadomeščene z zvestimi četami. 4. Vsi, ki so tekmo upora Kornilova dokazali slabe namene, pridejo pred sodišče. 5. Vlada zahteva od armade in mornarice povrnitev k rednemu življenju in popolno akcelijsko svobodo za vojskovodje v vseh vprašanih vojni operacij in izvežbanja armade in mornarice. 6. Vlada zahteva, da naj se vsaka tekmo zadnje krize aretirana oseba izroči oblastim in uvede stroga preiskava v vseh slučajih umorov predstojnikov. 7. Ljudje, ki so vsled kake sumnje ubili svoje oficirje, so bili aretirani in pridejo pred sodišče. Vlada opozarja na nevarnost, ki nastane lahko za republiko vsled takih samolastnih činov.

Odstop Aleksejeva.

PETROGRAD, 21. (Kor.) Načelnik generalnega štaba Aleksejev je odstopil, ker Kerenski vztraja pri tem, da se morajo vsi oficirji, ki so se udeležili zarote Kornilova, odstraniti iz generalnega štaba, ne da bi se oziral na to, da jih je težko nadomestiti z zmožnimi oficirji. Kot naslednik Aleksejeva se imenuje general Ceremisev, bivši poveljnik jugozapadne fronte.

Poostritev nadziranja Kornilova.

PETROGRAD, 22. (Kor.) Iz Mohileva se poroča: Kerenski, ki se stalno mudi v glavnem stanu, je poklical k sebi več generalov, med drugimi bivšega poveljnika jugozapadne fronte Ceremiseva in načelnika generalnega štaba zapadne fronte Duhošina. V sled premo strogega nadziranja Kornilova in njegovih sokrivcev, ki so internirani v nekem hotelu, vztraja delavsko-vojaški svet v Mohilevu na tem, da se odvede Kornilov v zapor. Delavsko-vojaški svet je tudi obvestil Kerenskoga o dvomljivem zadržanju takozvanega Kornilovljevega bataljona, ki čisto nič ne skriva svojih simpatij do bivšega poveljnika kljub temu, da izvršuje stražno službo. Kerenski je ukazal, da naj se batalion takoj pošlje nazaj in izroči stražna služba enemu bataljonov vitezev sv. Jurija. Z ozirom na izpremenjeni politični položaj je začasna vlada prepovedala listna »Novoje Vremja« in »Novaja Zina« dovolila, da lahko zopet izhajata.

Kerenski se hoče proglasiti za predsednika republike?

STOCKHOLM, 21. (Kor.) Petrograjski delavsko-vojaški svet je privolil v sestavitve koalicijskega ministrstva z gotovimi pridržki. Ako preiskava odseka dožene, da se kadeti niso udeležili zarote Kornilova, potem naj vstopijo tudi kadeti v kabinet, ki naj bo sestavljen še pred sestankom demokratične konference dne 25. t. m. Kakor se govori, se namerava podati Kerenski v Moskvo in se proglasiti tamkaj za predsednika republike. Izvrševalni odbor dume je protestiral proti aretaciji več članov dume, češ da so nedotakljivi.

Savinkov hoče kot navaden vojak na fronto.

PETROGRAD, 21. (Kor.) Bivši vojni minister Savinkov je vložil prošnjo, naj se ga vrstni kot navadnega vojaka v kak napadni bataljon.

Vojni minister Verhovskij o svoji nalogi.

PETROGRAD, 21. (Kor.) Vojni minister Verhovskij je imel v glavnem odseku delavsko-vojaškega sveta govor, tekmo katerega je izjavil, da bo njegova poglavitna naloga restavracija armade, ki bo branila Rusijo proti vnanjim in notranjim sovražnikom.

PETROGRAD, 21. (Kor.) V programnem govoru, ki ga je imel novi vojni minister Verhovskij po svojem povratku iz glavnega stana v izvrševalnem odboru delavsko-vojaškega sveta, je podal obširno poročilo o položaju armade in konstatiral,

EDINOST

da je upor Kornilova vnovič resno spravljen v nevarnost odnošaje med vojniki in njihovimi poveljniki. Da se napravi red, je vlada sklenila, da vsakega poveljnika, v katerega čete nimajo zaupanja, nadomesti z drugim, ne oziraje se na šaržo, svede le pod pogojem, da so politično zanesljivi. Vojni minister je nato nadaljeval, da načelnik generalnega štaba Aleksejev ne more ostati na svojem mestu, ker ne razume duše vojakov. Drugi, zelo važni problem je znižanje efektivnega stanja armade. Naš narod ne more prenašati bremena take armade. Vlada je zato sklenila, da zniža efektivno stanje raznih vojaških organizacij na fronti in v zaledju za eno tretjino, ne da bi se dotaknila pri tem števila aktivnih vojakov in topov.

Proces Suhomlinov.

PETROGRAD, 20. (Kor.) V procesu Suhomlinov je imel državni pravdnik svoj obtožni govor, v katerem je popolnoma vztrajal pri obtožbi radi veleizdaje.

Argentinsko-nemški konflikt.

BUENOS AYRES, 21. (Kor.) Zborniške stranke so se ločeno posvetovale o mednarodnih vprašanjih. Seja je bila odgode na jutri. Konservativna stranka je vložila predlog, ki zahteva takojšnje prekinjenje odnošajev z Nemčijo.

Nemci na razpotju.

Po glasovih, ki prihajajo iz vrst nemških nacionalcev, je več kot jasno, da je zavladalo v nemškonalcionalnem taboru razpoloženje, iz katerega se znajo v kratkem izcimili dogodki, ki bi mogli biti odločilni za daljšo bodočnost naše države. Presnova Seidlerjevega kabineta, ki se je očitno izvršila brez predloženega sporazuma z nemškim Nationalverbandom, je tako omajala dozvedno neomajni vodilni položaj nemških nacionalcev v državi, da posebno radikalnejši, vsenemški krogi odločno zahtevajo, da naj Nationalverband, izrinen iz zaupanja vlade in krone, stopi v najodločnejšo opozicijo proti novi Seidlerjevi vladi, v kateri se nahaja tudi Jugoslovanci, v čemer vidijo vsenemski odločno, jugoslovanskim in tako slovenskim težnjam sploh naproti prihajajočo kretanje nove vlade.

V nemškonalcionalnem časopisu je bilo dne 21. čitati tako si nasprotujoče glasove, da si je prav lahko ustvariti pravo sliko o nasprotjih, težkih nasprotjih, ki so gleda na preprosto položaja zavladala v raznih strankah, katere tvore nemški Nationalverband. Radikalni glasovi zahtevajo, kakor že rečeno, odločno opozicijo, dočim pa zmernejši opozarjajo z vso resnostjo na odgovornost, ki bi si jo nakopali nemškonalcionalni poslanci, ako bi se umeknili od vladne mize, s katere so si Nemci doslej jemali svoje predprave, in bi svojo mesto prepustili drugim, ki bi bili, kot pač ne more biti drugače, Slovanci in kvečjemu še nemški krščanski socialci. Priti bi moralo torej tako daleč, da bi se krona in vlada izrekli za vlado brez nemških nacionalcev, kar bi pomenjalo obenem tudi vlado proti nemškimi nacionalcem. Nemce bi predstavljali pri vladni mizi edino le krščanski socialci, kar bi znalo znaten porast v zadnjem času občutno padajoče politične moči krščanskih socialcev in zaupanja med ljudstvom v škodo nemškimi nacionalcem; na drugi strani pa bi slovenski kurz nove vlade s slovensko večino moral pomenjati popoln propad nemške nadvlade, nemških pravic in s tem konec nemškonalcionalne časti in slave. Nemški nacionalci, brez vladne opore in podpore, brez nasilnih sredstev, ki so na razpolago vladajoči stranki, bi bili onemogla stranka, oboje na razpad, kar bi svojim pristašem ne mogla nuditi ničesar onega, s čimer jih je doslej vezala nase, ker bi jim ne mogla nuditi uspehov, predvsem nacionalnih, katere je dosegala doslej edino le zato, ker je kot vladajoča stranka imela na razpolago vsa sredstva. Trdi kruh opozicije bi bil za nemške nacionalce neizprosna politična smrt. To spoznavajo treznejši ljudje med njimi in zato tudi prihajajo iz njihovih ust tako resna svarila pred vstopom v opozicijo.

Radikalnejšim krogom v njihovih vrstah, pa se zdijo opozicijsko stališče celonaravnost zaželjivo, pri čemer pa jih ne vodi morda prepričanje, da bi se mogli s stvarno opozicijo zopet dokopati do nadvlade, temveč građe svojo domnevno boljšo bodočnost naravnost na revolucionarno podlago — irredentizma, za katero jim odpira pot zveza naše monarhije z Nemčijo. V vsenemških krogih je nemški irredentizem že stara stvar; saj je splošno znan Schönererjev program in se menda tudi še ni pozabil oni Wolffov hohenzollernski govor v dunajskem državnem zboru. V smislu tega irredentizma naj bi v opoziciji se nahajajoči nemški nacionalci revolucionirali nemški narod v Avstriji, kar naj bi bil njihov odgovor na slovenski kurz avstrijske vlade! Kake naj bi bile posledice, kakšni naj bi bili uspehi take nemškonalcionalne politike, o tem svede močnejše nemškonalcionalni viri, kar tudi ne poveda, ali naj se ta napoved

irredentskega stališča smatra za resno, ali pa samo za — strašilo. Po našem mnenju jim gre predvsem v resnici le za strašilo, dočim pa smo na drugi strani tudi trdno prepričani, da bi nemški nacionalci stvar najrajši izvedli na tej podlagi, tudi če bi ostali na krmilu v Avstriji, samo če bi se jim zdelo izvedljivo. V duhu so pač edini vsi, samo o načinu gredo pota narazen.

Državni zbor se snide v torek, 25. t. m., in kakor se napoveduje, poda ministrski predsednik dr. Seidler v torkovi seji obsežno programatično izjavo. V ponedeljek bo imelo načelnstvo nemškega Nationalverbanda sejo. V ostalem pa da bo Nationalverband uravnaval svoje stališče po vladnem stališču.

Nasprotja glede stališča napram vladi so v Nationalverbandu porasla že tako zelo, da se je že govorilo o odstopu načelnika posl. Doberniga. Ti glasovi so sicer nekoliko potihnili, vendar pa zna prihodnji turek priti do marsikatero odločitve. Dosedanje, rekli bi, breznačelno omahovanje nemškega Nationalverbanda od ene skrajnosti do druge, dosedanj, vsak dalekosežnejši enotni smoter pogrešajoči lov za trenutnimi strankarskimi koristimi brez ozira na skupni najresnejši položaj države, je dovedlo to najmočnejšo parlamentarno zvezo tako daleč, da je resni vladi, kakor vsaj hoče biti sedanja Seidlerjeva, pač nekoliko težko, da bi jo mogla resno upoštevati. Nočemo in ne moremo biti preroki, toda mogoče pa je vendarle, da doživimo že ta teden za avstrijske razmere neverjetno dejstvo: nemške nacionalce v opoziciji. Verjetno, posebno verjetno to ni, kajti polna skleda ima vendarle preveliko privlačno silo, izključeno pa tudi ni.

In kaj potem? Ali stvarna opozicija ali irredentizem? Naših ciljev, začetnih v mejniški deklaraciji, ne more močiti niti prvo niti drugo; naj pride torej, kar ima priti!

Opportunistična „Edinost“.

V svojem izdajanju od minolega ponedeljka omenja »Hrvatska Država« naš list prkar s priznavanjem. Naglašja, da je tudi »Edinost« odkrito napovedala »izpremembo deklaracije« ter zagrozila s »svetovnim tribunalom« (ako bodo namreč odločili črtili odločljivi to našo ponudbo). Na drugem mestu, ko je povdarila, da so Slovenci veliko »agilnejši od nas Hrvata«, se sklicuje »Hrvatska Država« tudi na »Edinost«. Kraj vsega tega pa nas na uvodnem mestu nazivlja »oportunistična „Edinost“«.

Radi bi vedeli, na kake stvarne razloge opira »H. D.« to svojo trditev? Naj nam navede dejanja, ki pričajo o našem »oportunizmu« v neugodnem smislu! V prejšnje čase menda ne bo hotela posegati, ko nam vsi objektivni sodeči priznavajo in so nam razna hrvatska glasila tudi v zadnjih časih priznavala, da smo vedno vojevali gigantno borbo za interese Slovencev in Hrvatov v tem, za vse južno Slovanstvo neizmerno važnem trgovskem mestu.

Torej morajo naši grehi datirati iz novejših časov. Kje so, kake so? Jugoslovanski klub je podal v državnem zboru svojo državno pravno deklaracijo z dne 30. maja; za združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno samostojno in neodvisno državno telo v okvirju monarhije. Za to deklaracijo smo se mi izjavili takoj in brezpogojno ter smo zastavili: zanjo vsa svoja skromna žurnalistična sredstva. Se več: bili smo v Trstu prvi, ki smo z veliko skupščino poskrbeli za sijajno manifestacijsko deklaracijo v prilogi in v oporo deklaracijski politiki Jugoslovanskega kluba. Ubrali smo torej z vso iskrenostjo, odkritostjo in odločnostjo smer, na katero je napotila naš narod oficijelna izjava legitimnega njegovega parlamentarnega zastopstva. Drugače nismo mogli in nismo smeli. Storili smo, kakor smo morali storiti vsakdo, ki mu ni za lov po popularnosti z nadlicitiranjem zahtev, ki mu ni — oprostite trdo besedo! — za demagoštvo, ki marveč resnično želi, da bodi velika borba, v katero se podaja naš narod za veliki cilj — res uspešna! To pa more biti le tedaj, če bomo — kakor je dobro rekel zaderski »Narodni list« — znali zatajevati svojo osebnost, če se bomo zavedali, da narodna moč ni ne v radikalnih, ne v oportunističnih nastopih, marveč v složenem delovanju in v edinstveni taktiki, kajti složno postopanje je vsikdar najboljša taktika! Mi bi se pripomnili, da je edinstveno taktiko kluba, ki jo naglašja zaderski list, se mora družiti tudi edinstvenost med parlamentarnim zastopstvom in vso narodno javnostjo, ki pa jo morajo v prvi vrsti posredovati politične organizacije in narodno časopisje.

Tej visoki narodni dolžnosti sta se povodoma v politični zgodovini naše monarhije zgodovinsko znamenite deklaracije Jugoslovanskega kluba — o tej znamenitosti priča silni krik nasprotnikov na tej in oni strani Litve — odzvala v polni meri naše politično vodstvo in naše — »oportunistično« glasilce.

Deklaracijo je podal Jugoslovanski klub in podpisali so jo tudi vsi hrvatski in srbski zastopniki v dunajskem parlamentu. In med njimi sta tudi Spincić in dr. Laginja, prvaka hrvatske stranke, ki je z odprtim vizirjem nastopila za program našega narodnega ujedinjenja, moža, ki ju menda ceni tudi »Hrvatska Država« — saj je je dr. Laginja napisal krasen članek povodom njenega rojstva.

Za politiko Laginje in Spincića smo torej odkrito, brezpogojno, z vsem srcem. V službo te politike smo se stavili brez vsakih pridržkov in s polnim uverjenjem, da je v njej naša rešitev, naša sreča, naša bodočnost. In kakor pričajo manifestacije zadnjih dni, smemo reči, da smo v popolnem soglasju z željo, voljo in čustvovanjem vsega slovenskega naroda. Kaj se zahteva še več od nas, da ne bomo na glas oportunistični? Mari naj s stavljanjem je večih in drugačnih zahtev — križamo poti naših zastopnikov?! To bi ne bilo delo za veliki cilj, ne bi bila gradba naše bodočnosti, marveč razdiranje in podiranje.

Na našem, gori rečenem manifestacijskem shodu za deklaracijo so pa tudi padale besede, gorke in grenke, na račun vladnih režimov, kakor jih ne govori noben oportunist v slabem smislu in morda tudi ne marsikak — radikalec.

Da, smo tudi »oportunisti« v smislu, da po danih okolištinah s pametnim postopanjem koristimo našemu ljudstvu, s čimer podkrepimo njegovo gospodarsko in politično pozicijo; ali vedno z narodnim ciljem pred očmi, vedno v soglasju z velikim narodnim načelom. Taki »oportunisti« ostanemo!

Trst in Jugoslovantstvo.

Na kršnem Krasu se bje strašna bitka za Trst. V Rimu, Londonu in Parizu priznavajo Italiji Trst kot minimum njenih teritorialnih zahtev. Slovani v Trstu protestujejo proti italijanskim aspiracijam na to mesto, ki stoji na slovenski zemlji in v katerem tvorijo Slovani velik del prebivalstva. Iz krajev preko Učke prihajajo glasovi nezadovoljnosti radi takega protesta — nerazumljivi glasovi za Slovence, ki so za Trst žrtvovali svojo narodno silo, ki so se nadejali, da si s Trstom zagotovijo neogroženo bodočnost — nesumljene kritike, nerazumljive za vse tiste, ki so bili priče gigantskih naporov Jugoslovancov v Trstu. Niso bili namreč samo Slovenci, ki so videli važnost Trsta; izprevideli so to v zadnjih letih tudi naši Dalmatinci, ki so se pridruževali narodnim vrstam bratskega naroda. Izguba Trsta bi pomenjala za to državo konec njene moči, konec avstrijske velevalsti, ali za Slovence — narodno smrt! More-li kdo zahtevati od naroda, da bi pevajoč šel v smrt, da bi ne protestiral vsaj, če je že ne more preprečiti? Res je sicer, da se usoda Trsta odločuje nad našimi glavami in preko naše volje; toda, samo tisti, ki nimajo smisla za psihologijo, ali, ki mu je usoda naroda povsem indiferentna, ne more razumeti klika, ki je te dni prišel iz Trsta.

Trst pa ne more biti indiferenten za Jugoslovantstvo. Usoda Trsta je usoda Jugoslovantstva! Naš cilj more biti samo eden, in to čim skorajšnji narodni razvoj, da materijelno in duševno dohitimo napredno Evropo. Živeti hočemo, kar je na vse zadnje kvintesence vseh naših političnih programov, kar pomenja, da hočemo dobro in udobno živeti, ne pa životartiti, kot smo dosedaj. V ta namen delamo, zato zahtevamo šol, zato zahtevamo narodno svobodo. Nočemo, da bi naš narod propadal gospodarski, da bi se izseljeval, da bi zapuščal rojstne strehe; hočemo, da bodi enkrat konec našemu siromaštvu! Iz Pešte prihajajo glasovi, da bi bilo dobro skleniti mir tudi z žrtvovanjem samoga Trsta; ali takih glasov ne bi mogli razumeti, če bi prihajali z Reke ali Zadra.

Za nas ima Trst vitalno važnost. Divimo se razvitim narodom, kakor Angležem, Nizozemcem itd., ali vedno mislimo, da bi ta razvoj mogli doseči, čim bi naš narod zadobil pravico samoodločbe, ko bi se namreč njegove razmere poboljšale; pri tem pa smo taki nepoboljšljivi idealisti, da verujemo, da bi naš narod tudi brez vzorov mogel v nekoliko letih preživeti razvoj teh narodov, ki je trajal stoletja, prešla v kri, ki imajo že trgovski instinkt, podedovan od prednikov in vzgajan v njih po vsakdanjih izkustvih od mladih nog. Ni tovarniškega delavca brez tovarne, ni trgovca brez praktične trgovske vzgoje. Trst pa je velika šola za trgovino, dobra in cenena šola; dobra šola, ker je velika in razvita, a cenena, ker se učenec uči in — zaslužuje. Vsa borba za življenje v takem trgovskem mestu je uravnanost po trgovinskih principih. Kdor hoče živeti, mora upotrebljati ta načela, a v Trstu živi taka masa našega naroda, da ne bi nobeno število šol zadostovalo, da se ne bi nobeno trgovski duh, ker ni specialne šole za vsako specializirano dejavnost, in ker edino svobodno življenje zajamčuje razvoj poedinca v tisti smeri, ki mu je potrebna, ki disimilira in ki omogočuje velikopotezno delo z različnimi silami. Dokler Trst

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 8 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašje se računa na milimetre v širini ene kolone. Cena: Oglašje trgovcev in obrtnikov mm po 10 v. Osmerične, zahvale, poslanice, oglašje denarnih zavodov K 20.—

Oglašje v tekstu lista do pet vrst mm po 20 v. vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglašje po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglašje sprejema inšerlatni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“ — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerlatni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652.

vzgaja naš narod za življenje, razvijamo njegove trgovske sposobnosti; s svojim trgovskim prometom vpliva tudi na razvoj ljudi v drugih mestih, in s tem zopet laži tudi njihovo trgovino.

Porečete, da si naš narod more iz lastnih moči zgraditi drugo veliko šolo za trgovino, da si more izbrati za to drugo mesto itd. Ti ljudje ne računajo z realnimi razmerami. Za novo trgovinsko pristanišče treba stotine milijonov za zgradbo naprav, treba ljudi, ki se razumejo v trgovinskih poslih, in treba odjemalcev, ki nudijo možnost zaslužka! Vse to imamo že v Trstu. Milijoni in milijoni so tam vloženi v skladiščih, hangarjih, pristaniščih napravah, ali zasuti s kamenjem v morje. Kdo bi nam, kot narodu, ki je trgovski še neuk in primitiven, zaupal toliko milijonov za dvomljiv trgovski posel? In ako bi tudi dosegli to, ali bomo od svojega dela črpali koristi mi, ali tisti, ki nam je dal sredstva na razpolago? Narod kmetov, odvetnikov, profesorjev in duhovnikov smo, a mislimo, da moremo postati narod trgovcev kar čez noč! **Življenje ne pozna skokov.** Narod naš se mora razviti v milijuni, ki je ugoden za to, polagoma in postopno, a vsakdo nam bo priznaval, da se ta razvoj da doseči najhitreje in najbolje samo v mestu, ki je na visoki stopnji trgovskega razvoja. A to je Trst brez dvoma. Vse ideje in vse inicijative ne koristijo nič, ako ni narod zrel, da jih oživi.

Dalje je nvaževati, da je Trst tudi naše največje mesto na jugu. Trst je šel pred vojno 240.000 prebivalcev, od katerih je bila tretjina Slovanov. Ali, prirastek Slovanov je bil vsako leto več. V Trstu se je že začelo narodno in kulturno življenje v velikem stilu. Tako je mogel Trst postati v nekoliko letih tudi kulturno važno središče Jugoslovancev. Za nas, ki smo po pretežnem delu narod kmetov, pomenja posest mesta mnogo več, nego pri drugih narodih, ki imajo mest v obliči, in tudi v nemest. Pomislimo samo, kaj je Praga za Čehe, ali kaj je Budimpešta za Madjare. Moglo se je računati, da bi Trst v desetih letih dosegel okroglo število 400.000 prebivalcev, a pri tem bi bil bogato in lepo trgovsko mesto z raznolikim življenjem; postal bi okno, skozi katero bi Jugoslavlanci gledali v svet. Končno ne smemo pustiti z uma, da kultura in napredek prihajata z zapada, ali bolje: s severozapada, in da je potemtakem Trst že po položaju naša najcentrinalna točka v Evropi!

Poleg Gorice naj bi grozila Slovincem še druga grozna nevarnost: izguba Trsta! Moremo-li ostati hladnokrvni, ko naš bratski narod izgublja mesto za mestom, selo za selom, ko se mu zemlja pušča in narod upropišča, ko vidi, da mu gineva ena nada za drugo....?!

Hr. List.

Jugoslovanskemu klubu v državni zboru na Dunaju! - Svojemu narodu!

Upravni odbor Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učitelstva je na svoji seji dne 10. septembra 1917. v Ljubljani sklenil soglasno, da obvesti Jugoslovanski klub v državni zboru na Dunaju in naš narod potom časopisa o nastopnem manifestu, proseč Jugoslovanski klub in našo javnost, naj ga blagovolita oba vzeti na vednost in uvaževanje:

Glasnik § 2, lit. b, pravi, je namen naše Zaveze pospeševanje in bramba duševnih, gmočnih, moralnih in pravnih interesov učitelstva in šolstva na narodni, napredni in demokratiški podlagi.

Bojni vihar divja naprej z nezmanjšano silo. Cutimo posledice dosedanjih krvave borbe, kakršne svet še ni zrl, toda konca še ne vidimo, a slutimo ga v prepričanju, da nam prinese rešitev in izpolnitev naših idealov, ki so: samostojno učitelstvo in samostojno narodno šolstvo, moralno in materialno stojič na trdnih temeljih samoodločevanja zedinjenega jugoslovanskega naroda, torej oboje prerojeno v novo življenje po zgoraj imenovanih osnovnih načelih naše organizacije, zato osvobodeno od vsakega tujega gospodstva.

Naslonjeni na pravice, ki nam jih dajejo pravila naše organizacije; še bolj pa sklicujoč se na čuvstvo, mišljenje in hrepenenje naroda, ki smo mu učitelji; opti končno na svoje dosedanje delovanje v svojih organizacijah, ki smo njega bistvo in smoter načelno označili ob 25letnici naše Zaveze dne 7. septembra 1913. na slavnostnem zborovanju v Narodnem do-

mu v Ljubljani, se danes naša prva beseda ne more glasiti drugače, nego tako: V Zavezi avstrijskega jugoslovanskega učitelstva združeno učitelstvo se brezpogojno in navdušeno pridružuje deklaraciji Jugoslovanskega kluba, kakor jo je priobčil državni zbor dne 30. maja 1917.

S to izjavo gre vzporedno naša prošnja, naslovljena na Jugoslovanski klub in glaseča se tako, naj imenovani klub od svoje slovesno izrečene zahteve pod nobenim pogojem in za nobeno ceno ne odneha, temveč naj vztraja ob njej do končne zmage, ki daje edino poročstvo svobodnemu in samosvojemu bodočemu narodnemu življenju!

Ob uresničenju te deklaracije, ki jo ponazoruje v majhnem naša organizacija, dobi naše narodno življenje državno konkretno obliko in s to obliko pridejo našemu narodnemu življenju temeljni pogoji obstanka, razvoja in napredka — torej pogoji zagotovljene eksistence!

Brez šolstva pa ni nobenemu narodu življenja, zato ga ne more imeti niti naš jugoslovanski narod. Ne moremo si misliti državne konkretne oblike, ako bi izločili iz nje šolstvo — od osnovnega do visokega, torej šolstvo vseh kategorij — ker bi tako ostalo telo brez duše, studenec brez vode, glava brez misli: dobili bi mrtvorjeno dete! **Državna oblika dobi konkretnost, če ji udeležimo narodno šolstvo kot njegov sestavni in bistveni del.**

Naša dolžnost je, da to poudarimo z vso odločnostjo! Vsaki samostojni in svobodni državi je treba samostojnega in svobodnega šolstva, in tako šolstvo mora biti tudi v samostojnem državni telesu, ki ga zahteva deklaracija Jugoslovanskega kluba pod Habsburškim žezlom. Zato je prva zahteva, ki poteka na naša vrata, reforma vsakega šolstva kot glavnega kulturnega činitelja, kot praviha in kulminacije narodne kulture, kot glavne opore v razvoju in napredku, kot glavnega oročja v kulturnem tekmovanju in borbi za obstanek!

Iz vsega srca želimo, da zacvete iz sedanjih krvave dobe vsakemu narodu zaželjena doba miru, ki zagotovi vsem in vsakemu razvoj duševnih in telesnih sil ter prekrije grozo sedanjih dni in človeštvu izleči rane s plodovi kulturnega dela.

Predvsem želimo to svojemu jugoslovanskemu narodu! Združeni in enotni naj tekmuje z ostalimi kulturnimi narodi na kulturnem polju, sam zamažajoč tlačanje enega po drugem ter življenje in uživanje enega na škodo drugega; saj je sam — kakor nihče drugi — prebridko izkušal vse bolesti, vsa ponižanja in vso nemoralnost vsakega nekulturnega in nečloveškega zatiranja!

V tem pogledu stoji naš jugoslovanski narod v lepoti in čistosti nad vsemi drugimi narodi, zato se mu s priborjeno svobodo in potom narodnega šolstva čimprej dvigne in ojači vsa njegova moč in energija, da bo kot novorojena silna kulturna celota uspešno in zmagovito kljuboval vsem bodočim časom in viharjem!

Naša osveta ne bo krvava, naša osveta bo kulturna!

Šolstvo, reformirano po potrebah in zahtevah naroda in služeece le njemu samemu, okrepi vse njegove duševne sile, zato se pa postotri tudi narodova produktivna moč, ki bo znala racionalno izrabljati vse plodove in zaklade svoje zemlje ter na vsakem polju in na slehernem mestu postaviti popolnega moža! Nič nam ne pojde v izgubo, zakaj z našo duševno močjo naraste tudi naša gospodarska vrednost in socialna veljava.

Materialne žrtve, izdane za šolstvo, utegnemo biti v početku težko občutene, toda z narodovo zavestjo splošnega in vsestranskega napredovanja ter z vedno razvijajočo se narodovo inteligentnostjo se preljuje materialne žrtve v zadovoljno narodno davščino, ki jo bo vedno lažje zmagovati, ker bodo njene obresti vedno bogatejše!

Temeljita narodna splošna in strokovna izobrazba je neizbrpna gonilna moč, ki neprestano drami in dviga duševne sile, da delujejo smotrno in namenoma, iščeč novih sredstev in potov, ki prirodne moči, sadove zemlje ter zaklade podzemlja in voda umno naravnava in izrablja s čim manjšimi stroški, a s tem večjim dobičkom za posameznika in skupnost. Le narodno šolstvo nam postavi na vsako mesto svojca. In le od svojca moremo in smemo pričakovati, da opravi svoj poklic tudi s srcem in ne zgolj mehanično in mirlo kakor tujec, ki naroda ne more ali noče razumeti. Le svojci, ki imajo srce in snisel

za narodove potrebe, ki poznajo njegovo dušo, morejo narodu služiti in morejo dvigajoč in pospešujoč vplivati na vse strani v svojem delokrogu. In le tako delo dviga zaupanje naroda do vodilnih in upravnih mest, in le tako delo pospešuje obče napredovanje. Nikogar več ne bo z narodom vezalo samo njegovo službeno razmerje in narobe ne bodo naroda z njim spajali le avtoriteta službe, strah in slepa pokorščina, ampak vezi ljubezni, spoštovanja in zaupanja se bodo prepletale vsekrižem, ki iz posameznikov ustvarijo enotno celoto, stremeečo v vseh sestavnih delih k napredku in popolnjevanju!

Največ nesreče, ki je doslej tepla naš narod, so krivi tuji elementi, ki so se zaleteli in vtihtali v naše narodno telo, slut- sebi po načelu: Divide et impera! Za pridobitev vsake malekosti in posameznosti je bilo treba bojev in izčrpanja duševne energije, ki bi jo lahko uspešnejše porabljali, ko bi stala na naši strani pravica in pravičnost. Trpeli smo moralno in materialno, ko so valovi tujinstva pluskali v naše ozemlje, ko je tujec ljudstvo in zemljo izžemal v svojo korist!

Novi dom našega jugoslovanskega naroda se mora dvigniti na demokratiškem temelju in rasti v znamenju naprednosti pod vseživljajočim solncem enakosti, bratstva in svobode!

Ob reformi šolstva, ki je njega uspešno delovanje označeno s pravkar izrečenimi besedami v širokih konturah, je v Zavezi združeno učitelstvo pripravljeno vsedkar sodelovati po svojih najboljših silah, z vztrajnostjo in nesebičnostjo, ki nam jo narekuje ljubezen do narodove bodočnosti! Vsakemu takemu pozivu se pokoravamo brezpogojno! Trdimo, da smo na tako delo učitelji v prvi vrsti poklicani, ker se moremo naslanjati na svoje izkušnje, ne da bi zametali nasvete in misli, ki pridejo iz lajških vrst. Kdor hoče našemu narodu srečo — je vsak pozvan, je vsak dobro došel ob tem delu! Roke vseh morajo poprijeti za delo, da pridemo prej do novega življenja! Vsak nam je brat in soizrednik; samopasnikom, zajedalcem in izkoriščevalcem pa ne sme biti mesta med nami! Na škodo naroda se ne sme nihče več okorščati!

Delo, ki ga je v Zavezi združeno učitelstvo izvršilo v dobi vojne in ki ga izvršuje še danes, budi v nas zavest storjene dolžnosti.

Služimo samo resnici, ako trdimo, da je bilo to delo dvakrat težavno, in sicer v materialnem in moralnem pogledu, ker so nam ležale na poti zapreke materialnega in moralnega značaja.

(Konec prihodnjic).

Razne politične vesti.

Jugoslovansko vprašanje. Znaki kažejo, da se merodajni činitelji bavijo z mislijo, da bi rešitev jugoslovanskega vprašanja — odložili! Že je citati v listih, ki so blizu tem činiteljem, opazke, da se jugoslovansko vprašanje mora rešiti "po vojni". Po vojni! Kakor da se jugoslovansko vprašanje, ako se ne reši med vojno, ne reši s koncem vojne, na mirovnih pogajanjih! Kratkovidnost, s katero razpravljajo v Avstro-Ogrski čisto najvažnejše lastne probleme, je naravnost nerazumljiva. In nerazumljivo je — meni zagrebški »Tagblatt« — kako pogosto se ti problemi spravljajo v zvezo z momentanim vojnopolozajem. Kakor da bi prav hoteli demonstrirati narodom, da so uresničenju svojih želja bliži, če je situacija na bojiščih manje ugodna! Temu seveda ni tako. In le izredna nesposobnost posameznih državnih funkcionarjev in pozna- na omejenost različnih dunajskih in budimpeštanskih listov provzročata pri slovan- skih narodih monarhije ta mučni vtis...

Rečeni list sodi, da vojni položaj nima z jugoslovanskim vprašanjem nič skupnega. Ali stoji Rusi na rusko-gališki meji, ali pred Krakovom, ali v Karpatih: jugoslovansko vprašanje se mora rešiti v smislu hrvatsko-srbsko-slovenskega edinstva! Grof Czernin je sicer svoječasno jugoslovanskemu vprašanju od- rekal mednarodno značaj; meni, ali vsaj dela se tako, kakor da bi menil, da se more postopati ž njim kot z »notranjo« avstro-ogrsko stvarjo. Mi sicer nismo tega mnenja marveč nasprotnega, da je namreč jugoslovansko vprašanje v svoji celotnosti bolj mednarodno, nego pa n. pr. poljsko. Vendar priznavamo, da ima Avstro-Ogrska seveda še po velikem delu v svojih rokah rešitev jugoslovanskega vprašanja. Z drugimi besedami: monarhija more danes še rešiti to živ-

ljensko vprašanje, ali more vsaj s popolno zadovoljitvijo zahtev avstro-ogrskih Jugoslovancev po lastni državnosti uvesti rešitev vsega jugoslov. problema v smislu, njej ugodnem. Če zamudi te trenutke, se more zgoditi, — da, se navede jugoslovansko vprašanje na povsem druge poti. Kajti, bodimo odkritosrčni: Jugoslavlanci monarhije hočejo doseči svoje udejnjenje in svojo lastno državo v okvirju habsburške države. Da se to res zgodi — za to ni v prvi vrsti skrbeti Jugoslovancem, ampak merodajnim faktorjem v državi.

Frankovci razkrinkani. Videč, da ne morejo več varati javnosti z mamečimi programi, grozečimi tiradami, zvenečimi frazami, ultraradikalnimi gesli in krikom o »veliki Hrvatski«, ki da mora priti Hrvata na krožniku, ako le ostanejo neizprosni in neodnoljivi; videč, da ne morejo več trošiti ljudem peska v oči s tistim nesramnim zlorabljanjem in prostituira- njem lepega gesla: Bog i Hrvati!; videč da se javnost ne pušča več slepariti s tistim posiranjem neresničnega, fingiran- o intransigentnega radikalstva in opozicio- nalstva v imenu velikih načel, ki so pa jim bila v resnici tuja, ker niso nikdar čutili v srcu ne narodno, ne slovanstvo in tudi ne hrvatsko, ker so jim bili nar. ideali vedno le eklatno sredstvo za lastno koristolov- stvo, klikovsko ali pa osebno korist: vi- deč, da jim narod ne zaupa več in da se jim med narodom izgublja tla pod nogami, da je njihova ura odbila, so frankovci, pritisnjeni ob zid po sedanjih dogodkih, po veliki evoluciji v narodu na našem jugu, sedaj sami vrgli krinko z obraza in so se pokazali take, kakor smo jih tu gori označili: nenarodni, nehrvatske, protislo- vanske — denuncijante vsega, kar je po- štenega v Hrvatski, Srbov in Slovencev. Sedaj psujejo tudi nas Slovence! A to z očitnim namenom, da bi kompromitirali deklaracijsko politiko, ki so jo proglasili naši zastopniki in ki jo ves narod po- zdravlja s pravim navdušenjem in nena- vdnim soglasjem. Prosimo: ako ti ljudje v svoji »Hrvatski« sedaj, ko je radi naše deklaracije vzhrupele ves sovražni svet, ker se je ustrašili te naše politike, velike poteze in pravega cilja, sumničijo in kle- vetajo vsevprek, ali moremo dvomiti še na tem, da so v službi tujinstva? Postali so pripraga programa nemško-radikalne- ga stremeljenja proti jugu in madjarskega imperijalizma! Te dni je rekel »Slov. Na- roda«, da se čudi, kako da je na Hrvatskem še možna taka stranka! Je bolj pa se ču- dimo mi, kako more taka stranka imeti med svojimi pristaši tudi — katoliških duhovnikov? Kako mora biti pri srcu le-te sedaj, ko jim je naša manifestacija, za deklaracijsko politiko, ki se jej je pri- družila naša duhovščina s svojim višjim pastorm na čelu, pritisnila na čelo žig izdajstva na stvari Jugoslovancev?

Frankovci razkrinkani. Videč, da ne morejo več varati javnosti z mamečimi programi, grozečimi tiradami, zvenečimi frazami, ultraradikalnimi gesli in krikom o »veliki Hrvatski«, ki da mora priti Hrvata na krožniku, ako le ostanejo neizprosni in neodnoljivi; videč, da ne morejo več trošiti ljudem peska v oči s tistim nesramnim zlorabljanjem in prostituira- njem lepega gesla: Bog i Hrvati!; videč da se javnost ne pušča več slepariti s tistim posiranjem neresničnega, fingiran- o intransigentnega radikalstva in opozicio- nalstva v imenu velikih načel, ki so pa jim bila v resnici tuja, ker niso nikdar čutili v srcu ne narodno, ne slovanstvo in tudi ne hrvatsko, ker so jim bili nar. ideali vedno le eklatno sredstvo za lastno koristolov- stvo, klikovsko ali pa osebno korist: vi- deč, da jim narod ne zaupa več in da se jim med narodom izgublja tla pod nogami, da je njihova ura odbila, so frankovci, pritisnjeni ob zid po sedanjih dogodkih, po veliki evoluciji v narodu na našem jugu, sedaj sami vrgli krinko z obraza in so se pokazali take, kakor smo jih tu gori označili: nenarodni, nehrvatske, protislo- vanske — denuncijante vsega, kar je po- štenega v Hrvatski, Srbov in Slovencev. Sedaj psujejo tudi nas Slovence! A to z očitnim namenom, da bi kompromitirali deklaracijsko politiko, ki so jo proglasili naši zastopniki in ki jo ves narod po- zdravlja s pravim navdušenjem in nena- vdnim soglasjem. Prosimo: ako ti ljudje v svoji »Hrvatski« sedaj, ko je radi naše deklaracije vzhrupele ves sovražni svet, ker se je ustrašili te naše politike, velike poteze in pravega cilja, sumničijo in kle- vetajo vsevprek, ali moremo dvomiti še na tem, da so v službi tujinstva? Postali so pripraga programa nemško-radikalne- ga stremeljenja proti jugu in madjarskega imperijalizma! Te dni je rekel »Slov. Na- roda«, da se čudi, kako da je na Hrvatskem še možna taka stranka! Je bolj pa se ču- dimo mi, kako more taka stranka imeti med svojimi pristaši tudi — katoliških duhovnikov? Kako mora biti pri srcu le-te sedaj, ko jim je naša manifestacija, za deklaracijsko politiko, ki se jej je pri- družila naša duhovščina s svojim višjim pastorm na čelu, pritisnila na čelo žig izdajstva na stvari Jugoslovancev?

Frankovci razkrinkani. Videč, da ne morejo več varati javnosti z mamečimi programi, grozečimi tiradami, zvenečimi frazami, ultraradikalnimi gesli in krikom o »veliki Hrvatski«, ki da mora priti Hrvata na krožniku, ako le ostanejo neizprosni in neodnoljivi; videč, da ne morejo več trošiti ljudem peska v oči s tistim nesramnim zlorabljanjem in prostituira- njem lepega gesla: Bog i Hrvati!; videč da se javnost ne pušča več slepariti s tistim posiranjem neresničnega, fingiran- o intransigentnega radikalstva in opozicio- nalstva v imenu velikih načel, ki so pa jim bila v resnici tuja, ker niso nikdar čutili v srcu ne narodno, ne slovanstvo in tudi ne hrvatsko, ker so jim bili nar. ideali vedno le eklatno sredstvo za lastno koristolov- stvo, klikovsko ali pa osebno korist: vi- deč, da jim narod ne zaupa več in da se jim med narodom izgublja tla pod nogami, da je njihova ura odbila, so frankovci, pritisnjeni ob zid po sedanjih dogodkih, po veliki evoluciji v narodu na našem jugu, sedaj sami vrgli krinko z obraza in so se pokazali take, kakor smo jih tu gori označili: nenarodni, nehrvatske, protislo- vanske — denuncijante vsega, kar je po- štenega v Hrvatski, Srbov in Slovencev. Sedaj psujejo tudi nas Slovence! A to z očitnim namenom, da bi kompromitirali deklaracijsko politiko, ki so jo proglasili naši zastopniki in ki jo ves narod po- zdravlja s pravim navdušenjem in nena- vdnim soglasjem. Prosimo: ako ti ljudje v svoji »Hrvatski« sedaj, ko je radi naše deklaracije vzhrupele ves sovražni svet, ker se je ustrašili te naše politike, velike poteze in pravega cilja, sumničijo in kle- vetajo vsevprek, ali moremo dvomiti še na tem, da so v službi tujinstva? Postali so pripraga programa nemško-radikalne- ga stremeljenja proti jugu in madjarskega imperijalizma! Te dni je rekel »Slov. Na- roda«, da se čudi, kako da je na Hrvatskem še možna taka stranka! Je bolj pa se ču- dimo mi, kako more taka stranka imeti med svojimi pristaši tudi — katoliških duhovnikov? Kako mora biti pri srcu le-te sedaj, ko jim je naša manifestacija, za deklaracijsko politiko, ki se jej je pri- družila naša duhovščina s svojim višjim pastorm na čelu, pritisnila na čelo žig izdajstva na stvari Jugoslovancev?

Frankovci razkrinkani. Videč, da ne morejo več varati javnosti z mamečimi programi, grozečimi tiradami, zvenečimi frazami, ultraradikalnimi gesli in krikom o »veliki Hrvatski«, ki da mora priti Hrvata na krožniku, ako le ostanejo neizprosni in neodnoljivi; videč, da ne morejo več trošiti ljudem peska v oči s tistim nesramnim zlorabljanjem in prostituira- njem lepega gesla: Bog i Hrvati!; videč da se javnost ne pušča več slepariti s tistim posiranjem neresničnega, fingiran- o intransigentnega radikalstva in opozicio- nalstva v imenu velikih načel, ki so pa jim bila v resnici tuja, ker niso nikdar čutili v srcu ne narodno, ne slovanstvo in tudi ne hrvatsko, ker so jim bili nar. ideali vedno le eklatno sredstvo za lastno koristolov- stvo, klikovsko ali pa osebno korist: vi- deč, da jim narod ne zaupa več in da se jim med narodom izgublja tla pod nogami, da je njihova ura odbila, so frankovci, pritisnjeni ob zid po sedanjih dogodkih, po veliki evoluciji v narodu na našem jugu, sedaj sami vrgli krinko z obraza in so se pokazali take, kakor smo jih tu gori označili: nenarodni, nehrvatske, protislo- vanske — denuncijante vsega, kar je po- štenega v Hrvatski, Srbov in Slovencev. Sedaj psujejo tudi nas Slovence! A to z očitnim namenom, da bi kompromitirali deklaracijsko politiko, ki so jo proglasili naši zastopniki in ki jo ves narod po- zdravlja s pravim navdušenjem in nena- vdnim soglasjem. Prosimo: ako ti ljudje v svoji »Hrvatski« sedaj, ko je radi naše deklaracije vzhrupele ves sovražni svet, ker se je ustrašili te naše politike, velike poteze in pravega cilja, sumničijo in kle- vetajo vsevprek, ali moremo dvomiti še na tem, da so v službi tujinstva? Postali so pripraga programa nemško-radikalne- ga stremeljenja proti jugu in madjarskega imperijalizma! Te dni je rekel »Slov. Na- roda«, da se čudi, kako da je na Hrvatskem še možna taka stranka! Je bolj pa se ču- dimo mi, kako more taka stranka imeti med svojimi pristaši tudi — katoliških duhovnikov? Kako mora biti pri srcu le-te sedaj, ko jim je naša manifestacija, za deklaracijsko politiko, ki se jej je pri- družila naša duhovščina s svojim višjim pastorm na čelu, pritisnila na čelo žig izdajstva na stvari Jugoslovancev?

Frankovci razkrinkani. Videč, da ne morejo več varati javnosti z mamečimi programi, grozečimi tiradami, zvenečimi frazami, ultraradikalnimi gesli in krikom o »veliki Hrvatski«, ki da mora priti Hrvata na krožniku, ako le ostanejo neizprosni in neodnoljivi; videč, da ne morejo več trošiti ljudem peska v oči s tistim nesramnim zlorabljanjem in prostituira- njem lepega gesla: Bog i Hrvati!; videč da se javnost ne pušča več slepariti s tistim posiranjem neresničnega, fingiran- o intransigentnega radikalstva in opozicio- nalstva v imenu velikih načel, ki so pa jim bila v resnici tuja, ker niso nikdar čutili v srcu ne narodno, ne slovanstvo in tudi ne hrvatsko, ker so jim bili nar. ideali vedno le eklatno sredstvo za lastno koristolov- stvo, klikovsko ali pa osebno korist: vi- deč, da jim narod ne zaupa več in da se jim med narodom izgublja tla pod nogami, da je njihova ura odbila, so frankovci, pritisnjeni ob zid po sedanjih dogodkih, po veliki evoluciji v narodu na našem jugu, sedaj sami vrgli krinko z obraza in so se pokazali take, kakor smo jih tu gori označili: nenarodni, nehrvatske, protislo- vanske — denuncijante vsega, kar je po- štenega v Hrvatski, Srbov in Slovencev. Sedaj psujejo tudi nas Slovence! A to z očitnim namenom, da bi kompromitirali deklaracijsko politiko, ki so jo proglasili naši zastopniki in ki jo ves narod po- zdravlja s pravim navdušenjem in nena- vdnim soglasjem. Prosimo: ako ti ljudje v svoji »Hrvatski« sedaj, ko je radi naše deklaracije vzhrupele ves sovražni svet, ker se je ustrašili te naše politike, velike poteze in pravega cilja, sumničijo in kle- vetajo vsevprek, ali moremo dvomiti še na tem, da so v službi tujinstva? Postali so pripraga programa nemško-radikalne- ga stremeljenja proti jugu in madjarskega imperijalizma! Te dni je rekel »Slov. Na- roda«, da se čudi, kako da je na Hrvatskem še možna taka stranka! Je bolj pa se ču- dimo mi, kako more taka stranka imeti med svojimi pristaši tudi — katoliških duhovnikov? Kako mora biti pri srcu le-te sedaj, ko jim je naša manifestacija, za deklaracijsko politiko, ki se jej je pri- družila naša duhovščina s svojim višjim pastorm na čelu, pritisnila na čelo žig izdajstva na stvari Jugoslovancev?

Frankovci razkrinkani. Videč, da ne morejo več varati javnosti z mamečimi programi, grozečimi tiradami, zvenečimi frazami, ultraradikalnimi gesli in krikom o »veliki Hrvatski«, ki da mora priti Hrvata na krožniku, ako le ostanejo neizprosni in neodnoljivi; videč, da ne morejo več trošiti ljudem peska v oči s tistim nesramnim zlorabljanjem in prostituira- njem lepega gesla: Bog i Hrvati!; videč da se javnost ne pušča več slepariti s tistim posiranjem neresničnega, fingiran- o intransigentnega radikalstva in opozicio- nalstva v imenu velikih načel, ki so pa jim bila v resnici tuja, ker niso nikdar čutili v srcu ne narodno, ne slovanstvo in tudi ne hrvatsko, ker so jim bili nar. ideali vedno le eklatno sredstvo za lastno koristolov- stvo, klikovsko ali pa osebno korist: vi- deč, da jim narod ne zaupa več in da se jim med narodom izgublja tla pod nogami, da je njihova ura odbila, so frankovci, pritisnjeni ob zid po sedanjih dogodkih, po veliki evoluciji v narodu na našem jugu, sedaj sami vrgli krinko z obraza in so se pokazali take, kakor smo jih tu gori označili: nenarodni, nehrvatske, protislo- vanske — denuncijante vsega, kar je po- štenega v Hrvatski, Srbov in Slovencev. Sedaj psujejo tudi nas Slovence! A to z očitnim namenom, da bi kompromitirali deklaracijsko politiko, ki so jo proglasili naši zastopniki in ki jo ves narod po- zdravlja s pravim navdušenjem in nena- vdnim soglasjem. Prosimo: ako ti ljudje v svoji »Hrvatski« sedaj, ko je radi naše deklaracije vzhrupele ves sovražni svet, ker se je ustrašili te naše politike, velike poteze in pravega cilja, sumničijo in kle- vetajo vsevprek, ali moremo dvomiti še na tem, da so v službi tujinstva? Postali so pripraga programa nemško-radikalne- ga stremeljenja proti jugu in madjarskega imperijalizma! Te dni je rekel »Slov. Na- roda«, da se čudi, kako da je na Hrvatskem še možna taka stranka! Je bolj pa se ču- dimo mi, kako more taka stranka imeti med svojimi pristaši tudi — katoliških duhovnikov? Kako mora biti pri srcu le-te sedaj, ko jim je naša manifestacija, za deklaracijsko politiko, ki se jej je pri- družila naša duhovščina s svojim višjim pastorm na čelu, pritisnila na čelo žig izdajstva na stvari Jugoslovancev?

Frankovci razkrinkani. Videč, da ne morejo več varati javnosti z mamečimi programi, grozečimi tiradami, zvenečimi frazami, ultraradikalnimi gesli in krikom o »veliki Hrvatski«, ki da mora priti Hrvata na krožniku, ako le ostanejo neizprosni in neodnoljivi; videč, da ne morejo več trošiti ljudem peska v oči s tistim nesramnim zlorabljanjem in prostituira- njem lepega gesla: Bog i Hrvati!; videč da se javnost ne pušča več slepariti s tistim posiranjem neresničnega, fingiran- o intransigentnega radikalstva in opozicio- nalstva v imenu velikih načel, ki so pa jim bila v resnici tuja, ker niso nikdar čutili v srcu ne narodno, ne slovanstvo in tudi ne hrvatsko, ker so jim bili nar. ideali vedno le eklatno sredstvo za lastno koristolov- stvo, klikovsko ali pa osebno korist: vi- deč, da jim narod ne zaupa več in da se jim med narodom izgublja tla pod nogami, da je njihova ura odbila, so frankovci, pritisnjeni ob zid po sedanjih dogodkih, po veliki evoluciji v narodu na našem jugu, sedaj sami vrgli krinko z obraza in so se pokazali take, kakor smo jih tu gori označili: nenarodni, nehrvatske, protislo- vanske — denuncijante vsega, kar je po- štenega v Hrvatski, Srbov in Slovencev. Sedaj psujejo tudi nas Slovence! A to z očitnim namenom, da bi kompromitirali deklaracijsko politiko, ki so jo proglasili naši zastopniki in ki jo ves narod po- zdravlja s pravim navdušenjem in nena- vdnim soglasjem. Prosimo: ako ti ljudje v svoji »Hrvatski« sedaj, ko je radi naše deklaracije vzhrupele ves sovražni svet, ker se je ustrašili te naše politike, velike poteze in pravega cilja, sumničijo in kle- vetajo vsevprek, ali moremo dvomiti še na tem, da so v službi tujinstva? Postali so pripraga programa nemško-radikalne- ga stremeljenja proti jugu in madjarskega imperijalizma! Te dni je rekel »Slov. Na- roda«, da se čudi, kako da je na Hrvatskem še možna taka stranka! Je bolj pa se ču- dimo mi, kako more taka stranka imeti med svojimi pristaši tudi — katoliških duhovnikov? Kako mora biti pri srcu le-te sedaj, ko jim je naša manifestacija, za deklaracijsko politiko, ki se jej je pri- družila naša duhovščina s svojim višjim pastorm na čelu, pritisnila na čelo žig izdajstva na stvari Jugoslovancev?

Aprovizacijske stvari.

KAJ DOBIMO TA TEDEN?

Ta teden, od 24. sept. do 29. sept. t. l. (35. razdeljevanje), se bodo mogla proti preščipljenju št. 35. izkaznice za živila) dobiti naslednja živila in drugi predmeti aprovizacijske komisije in sicer na eno osebo:

KORUZNA MOKA.

1/4 kg koruzne moke po 80 vin. kg.

TESTENINA.

1/4 kg testenine po K 176 kg.

JAJCA.

1 (eno) jajce na osebo in teden po 22 vin. eno.

SUHO ZELIŠČE.

10 dkg suhega zelišča po K 10¹⁰ kg; za manj imovite sloje (z rdeče prečrtano izkaznico za živila) po K 5¹⁰ kg.

SUHA CEBULA.

5 dkg suhe čebule po K 1680 kg.

5 dkg 84 vin.

KIS.

1/4 litra kisa na osebo in teden po 48 vin. liter.

— Tekom tega razdeljevanja dobe kis tudi lastniki izkaznic javnih kuhinj in ubožnic.

SIROVO MASLO.

Na vsakih 6 (šest) odrezkov oficijelne izkaznice za maslo, veljavnih za čas od 24. do 30. t. m., se bo tekom tega razdeljevanja v vseh prodajalnah, kjer se razpečavajo živila apro. komisije, ob enem z drugimi živilimi moglo dobiti tudi 120 g (12 dkg) sirovega masla na osebo po K 1384 kg (12 dkg K 166). — Cena za manj imovite sloje z rdeče prečrtano izkaznico po K 6¹⁰ kg (12 dkg 72 vin.).

SLANINA.

Izkaznice št. 17. za slanino veljajo do vštete sobote, 29. t. m.

nejo, sicer se bodo morali zagovarjati radi kaznivih dejanj. Posebne nakaznice, kakor te, ki so jih dobivale dosedaj one stranke ki jih še niso imele, se odsedaj naprej ne bodo več izdajale.

Domače vesti.

Ali je kriva aprovizacijska komisija? V zadnjem času je prihajalo v naše uredništvo toliko pritožb o tržaškem aprovizacijskem vprašanju, da smo morali dati izraza istim v raznih člankih in nazadnje v članku, ki smo ga objavili pod naslovom »Kje je krivda?« v številki od 20. t. m. Ti članki so imeli biti tolmachi ljudske nevolje radi prepričlo odmerjenih živil v zadnjih tednih. Saj so nam celo očitali, da si ne upamo o tem vprašanju odkrito govoriti in pošteno zaropotati. Vseeno pa smo smatrali za potrebno, da se o posameznih točkah teh pritožb točneje informiramo na pristojnem mestu in da slišimo tudi drugi plat zvona.

Dotični gospod se je najprej pritožil radi načina teh napadov, iz katerih da veje duh nasprotnosti proti osebam, ki sestavljajo aprovizacijsko komisijo ter radi hujšajoče tendence posebno članka: »Kje je krivda?« In vendar imajo gospodje člani aprovizacijske komisije zavest, da si takih animozitnih nasprotnosti niso zaslužili, ker jih je vedno vodila najboljša volja, kakor bi najbolje služili občni koristi. Drugi bi bili marsikaj drugače ukrenili, morda boljše in morda slabše. Ne zahtevamo, da bi se slepo sprejelo za dobro, kar se tam nikoli ne, ne zahtevamo, da bi bili prosti vsake kritike, nasprotno, včasih jim je, če se o njihovih odredbah razpravlja stvarno ter jih kritikuje, ker se jim na ta način podaja orilika za pojasnila in morebitne boljše ukrepe. Vendar poudarja, da se v marsikaterem vprašanju stvar vidi od daleč drugačno, nego je in kakor jo vidijo oni, ki imajo ž njo opraviti. Samo prosijo za stvarno kritiko, ki naj bo stvarni in podporo. Aprovizacijska komisija uvideva sama, da so živila, katera razdeljuje, prepričla. Temu pa ona ni kriva, saj se trudi na vse nogoče načine, da bi od centralnih zavodov in potom nakupa pridobila večje množine potrebnih stvari. Toda vojna je, in posledica iste je splošno pomanjkanje. So pa tudi drugi razlogi, ki povzročajo krivično razdelitev živil v posameznih delih naše države, a nasproti tem razmeram je tržaška aprovizacijska komisija brez vsake moči. (Dualizem, izvozne prepovedi iz posameznih kronovin, pomanjkljivosti pri centralah itd.) Večina živil je kontingentirana, zakon česar se ne sme razdeljevati nad vsakodotno določeno mero (zmelitine, kruh, sladkor, maslobe itd.) Teh živil Tržačani niso prejeli nikoli manj nego pred vojsko. Aprovizacijska komisija bo tudi še nadalje zastavljala vse svoje moči pri oblastih, katerim je podrejena, da bo za Trst določena in nakazana večja množina živil, posebno radi tega, ker Primorska letos vsled suše ni imela skoro nobenega pridelka. Glede svojih nameščenecv se aprovizacijska komisija strogo drži splošnega načela pravične razdelitve razpoložljivih živil in nimajo ti nobenih prednosti; glede plač pa se ji zdi pravično in previdno, da so določene tako da se morejo nameščenci preživljati in se vzdržati v kolikor mogoče popolni delavski pogoji. Aprovizacijska komisija bo vsakemu hvaležna, ki ji naznani slučaj zlorabe od strani nameščenecv. V slučajih, za katere je izvedela, je nastopala zelo strogo. Namesto pavšalnih pritožb, naj se navedejo in dokažejo konkretni slučaj, da se jih bo moglo odpraviti. Oni gospod iz ulice Giorgio Galati pa ni imel z aprovizacijsko komisijo ničesar opraviti. Zdi se, da se še ne ve natančno, kako je sestavljena aprovizacijska komisija, ako se trdi, da je v isti iz ljudstva komaj toliko mož, da se jih more naštet na prste ene roke in da je vse ostalo v rokah državnih uradnikov in aprovizacijskih nameščenecv. Aprovizacijska komisija funkcionira kot organ nameštništva in obstoja iz naslednjih gospodov: Predsednik: g. dvorni svetnik vitez Scarpa; člani: dr. Josip Abram, odvetnik, T. Bernardon, mlinski nadzornik, dr. Karol Garavini, tajnik trgovske in obrtne zbornice, Marij Malabotich, trgovec in en zastopnik vojaštva, Valentin Pittoni, državni poslanec, oz. kot njegov namestnik: dr. Edmund Puecher, ravnatelj okr. bolnišnice blagajne. V zadnjem času sta bila poklicana v komisijo še grof Prandi kot zastopnik Gorice in dr. Kurelić kot zastopnik Trieste. Ne more se torej trditi, da je skoro vse v rokah svojim predstojnikom odgovornih uradnikov in nameščenecv. Nameščenci so v veliki večini trgovsko izobražene osebe. Poslovanje komisije je pod nadzorstvom nameštništva, ki je tudi ustanovilo aprovizacijsko komisijo. Nameštništvo so bile tudi predložene bilance, ki so bile pregledane in odobrene po dveh izvedencih. Deželnemu gospodarskemu svetu za Primorsko, v katerem so zastopane vse narodnosti in vsi sloji Primorske in ki se ima pečati v prvi vrsti z aprovizacijskim vprašanjem, je aprovizacijska komisija izročila točno poročilo o svojem poslovanju v sept. 25. julija t. l., v kateri sta imela glavno besedo gg. dr. Laginja in dr. Rybář. V tej seji je bilo tudi soglasno sklenjeno, da se za sedaj bilanca aprovizacijske komisije ne razglašajo javno, temveč se vse točno predloži deželnemu gospodarskemu svetu, ki ima razpravljati o tem v bodoči seji, določeni za 15. oktobra. Zato je aprovizacijska komisija mnenja, da ne sme preudicati sklepom gospodarskega sveta. Pač pa ima zavest, da je gospodarska dobro in previdno in da nima ničesar nikomur prikrivati. Če ima kaj kapitala, ga tudi krvavo potrebuje tako za nakup živil, ki jih mora plačevati antecipatno kakor tudi za razne odredbe

na korist ubožnejših slojev, kakor ljudske kuhinje, šolske refekcije i. dr. Aprovizacijska komisija ima svoje največje zadostanje v tem, da je dosegla pravično razdelitev razpoložljivih živil, bolj nego marsikje drugod in smelo trdi, da se nikjer po takih komisijah ni razdelilo toliko različnih živil in potrebščin med ljudstvo kakor uprav v Trstu. Pripravljena pa je sprejemati in poslušati dobre in dobrohotne nasvete, naj pridejo od kodersibodi in pozivlja vse, ki so dobre volje, tem potom k sodelovanju. Za informacije in pritožbe obstoja za stvari aprovizacije urad v ulici della Borsa št. 2, ki naj se ga pridno poslužujejo vsi, ki potrebujejo pojasnila, ali imajo kake pritožbe, toda za svoje pritožbe naj prinašajo tudi dejanja in dokaze.

Vprašanje krompirja. Z Dunaja se nam poroča: Komisija za vojno gospodarstvo se je pečala v petek z vprašanjem krompirja. Minister Höfer je utemeljeval vztrajanje pri zistemu dobavnih pogodb. Vse letošnje suše je vlada iskala sredstev, da kljub vsem posledicam teh pojavov pripravi kmeta k dobavi. Nato je poročal o rezultatih enket o krompirju, ki se je vršila pred kratkim in na kateri je bila vsoboda trgovina s krompirjem vsestransko odklonjena. Izjavil je, da se za more letošnji žetev — brez prevelikega optimizma — ceniti na 70—80 milijonov metrskih stotov proti 50 milijonov v minulem letu. Od 26 milijonov ljudi, za katere je treba skrbeti, je 9 milijonov takih, ki se preživljajo sami, 17 milijonov pa ne. Ako se računa za slednje milijon metrskih stotov pro milijon, za armado in industrijo in druge manjše potrebščine pa 3 milijone stotov, dobimo tako 20 milijonov centov, to je 26—30% pričakovane žetve. Uvidevši velike težkoče Galicije glede pridelovalnih in prehranjevalnih razmer je morala vlada, v gotovem oziru pri kontingentiranju dati Galiciji prednost. Zistem sam se ni čisto nič izpremenil in se tudi ni bati, da bi pri oskrbovanju s krompirjem nastale kake zakasnitve. Minister je opozarjal nato na prevozne težkoče in je izjavil, da je bil letos sestavljen natančen prevoznik načrt, ki določa, da je 1/2 žetve treba še pred zimo spraviti v konsumne kraje, 1/3 pa spraviti. Povprečno prideta na osebo in teden več nego 2 kg; težaki bodo morali seveda dobiti večje odmerke. Napačno pa bi bilo, ako bi kar določili, da mora prebivalstvo dobiti vsak teden določen odmerak. — Krompir se bo razdaljal na tedne in mesece po razpoložljivih količinah, ker je na vsak način treba preprečiti, da bi kdaj zmanjkal vsled trenutnih težkoč. Minister je ponovno apeliral na dolžnostni čut vseh konsumentov in producentov, da bo možno ustvariti zistem, ki bo — čeprav ne popoln — vendar primerno funkcioniral in ki zagotovi, da vsaka kronovina dobi tudi gotovo rezervo za seme, da bo prihodnje leto pridelek možno še pomnožiti.

Obrtna šola. V zadnjih časih, tudi pred malo dnevi, je dopisnik »Edinosti« izražal mnenje, da ne moremo zato dobiti slovenske paralele na tujakšnji državni obrtni šoli, ker bi se s tem kršila znana pogodba med državo in občino o izključnem italijanstvu te šole. Ker sem jaz na zadnjem obč. zboru našega Pol. društva omenil ono pogodbo in s tem morda dal povod navedenemu dopisnikovemu mnenju, se čutim dolžnega povedati, da bi to mnenje utegnito biti napačno. Pogodba, obnovljena 1. 1914. za čas do 1. 1936., sem le omenil kot dokaz krive in škodljive ozirnosti in popustljivosti naše vlade napram italijanskim zahtevam. Utravizacija državne obrtne šole tržaške je že sklenjena stvar, kakor je že bilo naznanjeno v »Edinosti«; ko se najdejo potrebne učne moči, ne bo več nobene ovire proti otvoritvi slovenskih paralel. Da jih ona pogodba ne zamore več preprečiti, izhaja iz te tega, da je sedanje vodstvo opremilo vso notranjost poslopja in svoje tiskovine s — samonemškimi napisi. Dr. J. W.

Opozorjamo na ta slučaj. Družina železničarja Josipa Kobala, bivajoča v Androna S. Tecla št. 12, v II. nadstropju, ima pri sebi v oskrbi dečka Ivana Grudna iz Pluženj pri Cerknem, ki je letos prestopil v drugi razred zaposlovalnih tečajev goriske gimnazije. Seveda je gospodinja zaprosila izkaznico za živila za tega dečka-gimnazijca. V to svrhu je šla predvčerajšnjim h komisiji v ulici della Vale. Ker ni imela seboj nobene listine razun izpričevala 1. razreda, jej je neki tam pozljoči gospod odgovoril, da ne more izkaznice »vzeti iz zraka«. Gre naj torej na policijo po potrebno potrdilo. Na policiji so jo uljudno sprejeli in tudi takoj ugodili njeni prošnji. Ko se je popoldne povrnila k rečni komisiji in predložila zahtevano redarstveno potrdilo ter zahtevala posebno izkaznico za dečka, — kakor jih imajo trije drugi, ki so v isti družini na stanovanju — jej je rekla neka gospodinja, naj prinese njeno družinsko izkaznico. Kobalova je pojasnila, da ona iz tehničnih razlogov neče, da bi se deček šel k družini in prost zato posebne izkaznice za dečka. Dotična gospodinja jo je zavrnila osorno, da take izkaznice ne more dati in če Kobalova prav želi, jej more dati izkaznico le za osem dni. Nato je šla go-

spodinja k istemu višemu gospodu, pri katerem je bila predpoludne. Tudi ta je odgovoril, da ni možno, da ne more izdati posebne izkaznice. Na vprašanje žene, kam naj se obrne, jej je vrgel potrdilo na mizo, rekši: Pojte si iskat po zraku — mene ne briga to! — Ker mu je v umljivem razburjenju odgovorila: Fant je lačen, vi lahko govorite, ker ste morda siti! — je obdržal potrdilo s pripombo, da jo bodo klicali na sodnijo! In sedaj? Kaj naj stori ta družina s tem dečkom? Od svojih, itak preskromno odmerjenih racij ne more hraniti dečka. Ne sme in ga tudi ob sedanjih razmerah ne more poslati domov na Cerkljansko? Ali naj dečko iz takega vzroka pretrga studije? To bi bila vendar prehuda krivica za dečka in za njegove starše. Opozorjamo merodajne činitele na ta slučaj. Morda bi bilo umestno, da bi tudi ravnateljstvo ukrenilo kake korake!

Za politiko »Jugoslovanskega kluba«. »Ljubljanska duhovščina je na konferenci 16. t. m. sprejela resolucijo, ki pravi: Duhovščina dež. stolnega mesta Ljubljana iskreno pozdravlja »Izjavo« podano dne 15. septembra 1917. od vrhovnega zastopstva cerkve in slovenskih političnih strank na Kranjskem z ozirom na deklaracijo »Jugoslovanskega kluba« na Dunaju z dne 30. maja 1917. in na mirovno noto papeža Benedikta XV. — ter se ji odločno in v polnem obsegu pridružuje.

Šolska refekcija. Oni učenci, ki se niso zgajali ob določenih dneh v svrhu revizije, se morejo zgajati še danes med 2 in 4 pop. in sicer v onem revizijskem uradu, kjer bi se bili morali zgajati prvotno. — V pondeljek in torek se morajo zgajati v svrhu revizije učenci in učenke ljudskih šol okolice in sicer jutri, v pondeljek, dečki, v torek pa deklice. Zgajati se je med 2 in 3 pop. v refektorijih v Škedenju, na Vrđeli, v Rojanu in v Barkovljah. — V sredo, 26. t. m., se bo vršila revizija za

Živnostenska banka

Podružnica v Trstu
Ulica Ponterosso vogal ul. Maria Teresa. — Lastna palača.
Deležna glavica K 100.000.000. — Rez. zalog K 31.000.000.
Izvršuje kulantno vse bančne in menjalnične transakcije.
Uradne ure od 9—1 pop.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Hlastos skisane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Meblirano sobo isče gospod z osemletnim dečkom skupaj blizu šole na Acquedotto. Ponudbe pod »Soba« na Ins. odd. Ndinosti. 1478

Gospod v dobri službi želi znanja s boljšo gospodjo iz Trsta ali okolice. 28—35 let staro, neomaneževano preteklosti. Le resne in natančne ponudbe pod »Sreča« na Ins. odd. Ndinosti. 1477

Deklico za nadzorovanje otroka se sprejme. Rojan, ulica Miri 16, I. 1476

Pisarniškega valenca sprejme takoj pisarna odvetnica dr. Edvarda Slavika v Trstu, Dunajska ulica št. 1. n. 1475

Sede vinske v dobrem stanu kupujem v vsaki množini. Kuret Setteion-tane 1.

Istem pridno, pošteno služkinjo od 15—17 let Slovenko. Begunke imajo prednost. Via Remota št. 19, I. nad. vrata 3. 1469

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 407

Kupujem sušnje, volnene in bombažne odeje, bombažne, vrvi vsake množine ter jih plačujem najbolje. Depiccozzuane, ulica Tor 6. 1468

Kose gumi s platnom ali brez, vrvi, stare spodnje jopice, obleke in čuče kupujem in plačam drago. — Grassi, ulica Olmo št. 6. 1461

Kislo vodo, vino in sadjevec razpoložila A. Oset, p. Guštanj, Koroška Kupujem tudi steklenice, zamažke in sode. 3088

Prodaj opeke, strešne opeke ter kamenje. — Mosetig, Trst, Nuova piazza dei foraggi, Gorizia, »Al Moro«. 1475

Na prodaj imamo zajec in race. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1471

Na prodaj je ena kova in 12 zajcev. Vrđela-Timigiano 1539. 1470

Možda vдова, gospodinja treh h. s. zeli znastva z gospodom ali vdomcem brez otrok star do 45 let. Pisane ponudbe na Ins. odd. Edinosti pod »Vdova«. 1473

V Barkovljah se proda zemljišče obstoječe iz 1000 klatrov. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1472

Možda gospodinja z velikim premoženjem želi znanja z gospodom ne nad 26 let star. Pisane ponudbe na Ins. odd. Edinosti pod »Vdova«. 1474

Istem priprosto pošteno deklico za vsak danja dela. Dobi hrano in dobro plačo. Ulica Valdivio 22/I desno. 1465

Slamnatte čevlje (soine). Slav. občin. trgovcem pripravljamo slamnatte čevlje in slamnate podplate za v čevlje, katere sem začel izdelovati, tako da vsaki zahtevi lahko ugodim. Ker je druga obutev tako draga, bode ta za osebo, ki imajo opravilo v sobah, dobro došla. Naj vsak poskusi Franc. Cesar, tovarne slamnikov v Stobu, posta Domžale pri Ljubljani. 3703

NA PRODAJ:

Električne svetilke (svetijo brez baterije in trajajo vedno).
Brivske priprave slično »Gilletes«, brivce, rezila, žepni noži, škarije.
Fotografične priprave in vse potrebščine za slikanje.
Duble verižice sport, usnjati nosači za ure.
Daljnogledi in naočniki.
Škalje za cigarete, tobačnice, kresilniki kodelje.
Igle za ženske klobuke »Strauss« in druge slične novosti.
Gramofoni, velika izbira gramofon. plošč.
Popravila gramofone in kupuje stare plošče.
HELVEITIA, Trst, Barriera vecchia 19

Posojilno in konsumno društvo na Opčinah

razpisuje službo gostilničarja

proti primerni kavicji. Promet gostilne je zelo obsežen, zato potrebuje izvežbane osebe moškega ali ženskega spola. Reflektanti naj pošljejo pismeno ponudbo do 30. septembra.

Fotografični atelje DAGUERRE

Trst - Corso št. 39 - Trst
Razglednice v platinu. Specijaliteta: slike v barvah, fotoschizzi. Cabinet, visiti, povečanja, reprodukcije vsake slike. — Električna razsvetljava. —

Vsako množino lepega istrskega BRINJA

kupi A. Šarabon v Ljubljani.
Skupaj s ponudbo je poslati tudi uzorec.

Ustanovljeno 1. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom
dovoljuje članom posojila proti poročstvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali proti zasnabi na službene prejemke.
Vračajo se posojila v 7%, 15 ali 22% letih v odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.
Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.
Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4%.
Društveno lastno premoženje znaša konec leta 1915 519.348 40 K. — Deležnikov je bilo konec leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavice za 6.089.850 K

Ces. kr. austr. sklad vojaških vdov in sirot

vojno-zavarovalni oddelček v Trstu, ul. Lazzaretto vecchio št. 3.
Sprejema odslej zavarovalne predloge po zelo znižanih premijah. Vselej tega je v int. resu vsake družine, ki ima očeta, sina ali brata na bojišču ali pa v zaledju, da sklone tako ceneno zavarovanje čim prej, kajti naši vojaki so izpostavljeni tisočim nevarnostim. Gosp. zupani in razumniki so naproseni, da vplivajo na občinarje v tem smislu, ker občina ne bo mogla po vojni sama prevzeti vsega bremena za uboge vdove in sirote in tudi ni pravično, da bi šlo to breme na rame davkoplačevalcev. Oni, ki jim je poteklo prvo zavarovalno leto, so vabljani, da brez odloga obnove zapadlo zavarovanje, da ne pridejo v škodo in v izgubo pridobljenih si pravic. Premije za take obnove so še bolj ugodne in nižje. Nihče naj ne zamudi prilike, da ne bo prepozno. Zavarovalni oddelček v Trstu je v prvem letu izplačal nad 600.000 K družinam vojakov, ki so umrli bodi na fronti, na strazli ali v zaledju. Torej velja zavarov. tudi v slučaju smrti v službi ali doma. Poleg tega se priporoča zelo ugodno invalidno zavarovanje ali pa kombinacija za oba slučajja

Usaka ženska naj čita veleznanično navodilo

moderna gojitev prs
Izkušen nasvet pri oslabelosti in pomanjkanju krepkosti.
Pišite z polnim zaupanjem na
IDO KRAUS, Pressburg (Ogrsko) Schanzstrasse 2 Abt. 19
Ne stane nič!

Amerikansko duble-zlato

v zlatarnici in urarnici
A. Jerman, Trst, ul. Barriera vecchia 19
Velika zaloga dolgih in ovratnih verižic, zapestnic, prstanov, uhanov, obeskov za slike, medaljone i. t. d. Vse stvari so po zmernih cenah, izdelane v najboljših tovarnah. — Srebro in zlato kupujem in menjam. Pošilja se po povzetju. Ceniki se ne razpošiljajo.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

POSODBA DAJE
za vknjižbo 5 1/2 %
na mesece po 6 %
na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru
ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.

HRANILNE VLOGE
sprejema od vsakega, če tudi ni ud. in jih obrestuje po 4 %
Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru.
Bistni davek plačuje zavod sam. — Vloga se lahko po eno kroso. — ODDAJA DOMAČE KADRALNIKE, HRANILNE PUŠICE.

registrovana zadruga z omejenim poročtvom
TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST
(v lastni hiši) vhod po glavnih stopnjah.

Posloje hranilnični račun 16.004.
ima varnostno celico (safe deposit) za shranbo vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varno proti ulomu in požaru, urejeno po najzvozejem načinu ter je oddaja strankam v najem po najnižjih cenah.
STANJE VLOG NAD 10 MILIJONOV KRON.
Uradne ure: od 9 do 12 dop. in od 3 do 5 pop. Izplačuje vsak daljavnih ob uradnih urah

učence italijanskega in nemškega liceja ter za učence srednjih šol (nižjih) in sicer v refektoriju v Ljudskem vrtu za italijanske, v refektoriju Starega mesta pa za slovenske in nemške šole.

Begunci iz južnih dežel, živijo v Trstu, ki se imajo v smislu objave c. kr. nameštništva z dne 11. 9. 1917 vrniti v svojo domovino, se pozivljajo, da se v svojo domovino za povrnitev potrebnih potnih izkaznic predstavijo pri c. kr. redarstvenem ravnanstvu v ulici Arciduca Giuseppe št. 2, v času od 9 ure jutraj do 2 ure popoldne.

Tedensko zdravstveno poročilo. V času od 15. do 22. t. m. je bilo v tržaški občini zaznamovanih 1 slučaj ošpic, 2 slučaja škrlatice, 4 slučaje davice, 6 slučajev griže in 60 slučajev legarja. Umrli ste dve osebi za grižo in sedem oseb za legarje.

Na c. kr. pripravnički za srednje šole na Proske se prične šol. leto z upisovanjem novodošlih učencev dne 24. septembra. Učenci se imajo javiti v spremstvu staršev ali namestnikov; prinesiti morajo: šol. spravevalo - krstni list, spravevalo zdravih oči in cepljenje kozic.

Vedno isti! Iz Sv. Ivana: Ko se je začela vojna z Italijo, je marsikdo naših ljudi odprl oči ter izprevidel, da pošiljanje slovenskih otrok v italijanske šole vodi k raznarodovanju. V šolskem letu 1915-16 in 1916-17 se je lepo dvignilo število otrok, obiskujočih slovenske šole in naravno, italijanskim pa nazadovalo. To pa nikakor ni bilo vseh glavnemu poganjaču, voditelju ital. šole. A ker se je moč kolkor-toliko bal ter živel v vednem strahu, da ne bi ga kakšnega dne poslali morda kam na Stajersko, ali Gornje Avstrijsko, je miroval. Ko je pa letos videl, da je skoro gotov svoje stvari, je razmišljal, kako bi umetno dvignil število obiskujočih otrok. Prvo je spjel na led šolskega obzidja, da so mestne otroke, ki bivajo precej pri Kandlerju, vselili v svetoivansko italijansko šolo. Nadalje je vse letne otroke (tudi slovenske) italijanske otroškega vrtca samovoljno vpisal v prve razrede italijanske šole. Tiste starše, ki so vpisali svoje otroke v slovensko šolo, nadleguje z uradnimi dopisnicami in straži z raznimi paragrafi. Opozarjamo dotične starše, naj se prav nič ne razburjajo radi tega ter naj dotična povabila pošljejo vodstvu pot. društva »Edinosti«, da stori potrebne korake, ker mi nikakor ne trpimo, da bi kdo lovil slovenske otroke v italijansko šolo. — Mat.

Dal Bog veliko takih »veleizdajalcev«! Slovenskoštajerski Nemci in nemškutarji so pokonci. Z grozoto gledajo, da prihajajo novi časi. Njihova nadvlada, njihovo gospodstvo se bliža svojem koncu. Jugoslovanska država prihaja. Z njo naša svoboda izpod njihovega gospodstva, in pred tem se tresejo. Vsak čas si izmislijo novo sredstvo, kako bi ustrašili naše ljudstvo, da bi ne želelo svoje svobode in se jim nadalje robovalo. Najnovše je, da imenujejo naše kopnenje po svobodni jugoslovanski državi veleizdajstvo, in vse prišaste velike jugoslovanske misli veleizdajalce. Mislijo, da se bomo pred tem strahom spreobrili. Poglejmo temu nemškotarskemu strahu korajžno v oči. Vsak strah je prazen, znotraj je volja, zunan pa ga nič ni, tako tudi ta strah. Mi hočemo in želimo, da vlada do neodstro-ogrske monarhije živčih Slovencev, Hrvatov in Srbov v svobodno, od vsakega tujega (zaradi tega tak krik pri nemškutarjih!) gospodstva neodvisno, pravično urejeno jugoslovansko državo. Mi hočemo in želimo, da vlada čez to neodvisno in svobodno jugoslovansko državo naš sedanji vladar in njegovi nasledniki iz hiše Habsburžanov. Mi hočemo in želimo, da ostane naša jugoslovanska država v zvezi z drugimi državami, katerih vladar bo naš cesar. To je naše politično jugoslovansko veroizpovedanje! Ali je torej veleizdajca, ako hočemo ostati pod žezlom Habsburžanov? Ali je veleizdajca, ako hočemo ostati pri naši starodavni monarhiji? Vse to ni veleizdajca! To vedo tudi Nemci in nemškutarji! Toda veleizdajca je po njihovem mnenju, da se hočemo orestiti njihovega političnega, narodnega in gospodarskega jarma ter se združiti, kjer nas tujci ne bodo tlačili. Tako »veleizdajca« seveda ni nič sramotnega in še manj kaj kaznjivega. Tako »veleizdajca« je častna in zato pravimo: **Dal Bog veliko takih »veleizdajalcev«!**

† **Fran Masej-Podlimbarski.** V četrtek je umrl v Pulkavi na Nižjem Avstrijskem slovenski pisatelj, gospod Fran Masej, znan širou slovenske domovine pod imenom Podlimbarski. Pokojnik je bil rodom iz Krašnje; iz gimnazije so ga vzeli k vojakom in sicer k dragoncem in ostal je pri vojaki, postal računski oficir in računski stotnik ter šel po dolgoletnem službovanju v pokoj in se naselil v Ljubljani. Še ko je služil pri vojaki je vzbudil občno pozornost s svojimi ljubimi domačimi povestmi in črticami in ime Podlimbarski je imelo mnogo prijateljev po vsem Slovenskem. Masej je imel redki dar lepega preprostega in prikupnega pripovedovanja in zato so vsi ljubitelji slovenske knjiške tako radi segali po njegovih spisih. Tudi nekaj prevodov iz češčine je obelodanil pokojnik.

skromen mož, lep talent in vnet rodoljub, ki ga je vsakdo rad imel, kdor ga je poznal in ki mu ostane v zgodovini slovenske literature lep in simpatičen spomin!

Spor v S. L. S. se ni poravnal. Na zadnjem zborovanju S. L. S. v Ljubljani je bil glasom oficijalnega komuniškega stranke za predsednika stranke z veliko večino izvoljen zopet dosedanj predsednik, dr. Ivan Sušteršič. Zdelo se je torej, kakor da bi se bila seja vodstva S. L. S. končala v popolni harmoniji, posebno še, ker je oficijalno poročilo v »Slovenca« naslikalo rezultat zborovanja v istem duhu. A to pristransko postopanje je izzvalo sedaj javen protest opozicije in prelal Kalan je v znak protesta odložil svojo podpredsedniško čast, kar je utemeljil s posebno izjavo v »Slovenca«, v kateri konstatira, da na zborovanju sploh ni moglo biti govora o kakem temeljitem razgovoru o notranjih razmerah v stranki, ker je večina njegov predlog, da naj se sklepanje o rešitvi spornih točk v stranki odloži za toliko časa, da dovrši knezoškof svojo nalogo glede poravnave, ki mu je bila poverjena, kratkoma odločil, dočim je manjšina vztrajala pri svojem predlogu. Kakor poroča »Slov. Narod«, je glavni pogoj za poravnavo, ki ga stavi Krekova skupina, odstranitev dr. Sušteršiča kot nadelnika stranke.

Slovenska obrtna in trgovska nadaljevalna šola v Trstu, ul. Stadion 21. I. Vpisovanje se bo vršilo vsak dan prihodnjega tedna torej 24.—29. t. m. v konferenčni sobi »Slovenske trgovske šole« od 6—8 uer zvečer. Vpisnina znaša 2 K. Učenci morajo prinesiti s seboj izpustnico ljudske šole, oziroma zadnji »Izkaz obrtne nadaljevalne šole«. V vse oddelke šole se sprejemajo tudi deklice pod istimi pogoji, kakor dečki. Reden pouk se prične 1. oktobra. V »Slovensko obrtno in trgovsko nadaljevalno šolo« v Trstu so po § 99 b obrtnege reda in glasom odloka c. kr. nameštništva z dne 25. oktobra 1912, št. G. III. 1334/7—T8, dolžni hoditi vsi obrtni in trgovski vajenci iz Trsta in okolice, ki ne obiskujejo italijanske šole te vrste in še niso uspešno dovršili obrtnege nadaljevalnega pouka. Po § 100 obrtnege reda je vsakemu mojstru v dolžnosti, da tistim učencem, ki še niso uspešno dovršili obrtnege nadaljevalnega ali katerega drugega pouka enake vrednosti, dovoli potreben čas za obiskovanje obrtne nadaljevalne šole. Ako vajenci v šolo nehoje hoditi, jih mora prisiliti k temu ter gledati na to, da šolo vedno redno obiskujejo, sicer ga zadene kazen od 5—200 K in se mu slednjič odvzame pravica, učiti vajence. Vodstvo.

Mestna zastavljavnica. Jutri, v ponedeljek, 24. t. m., od 9 in pol dop. do 1 pop. se bodo prodajale na dražbi dragocenosti serije 139, zastavljene meseca aprila 1916 na rumene listke, in sicer od št. 15.601 do št. 17.300, od 3 in pol do 6 pop. pa nedragoceni predmeti serije 140, zastavljeni meseca novembra 1916 na zelene listke, in sicer od št. 212.601 do št. 213.500.

DAROVIL

Za moško podružnico CMD v Trstu darujejo vojaki Slovenci, Hrvati in Čehi v Celju K 95.—. Denar hrani uprava. Imena darovalcev in posamezne darove objavimo v prihodnji tedajski številki. Denar sprejel blaginjak.

Iz španske Amerike.

III.

Mnogo je Bolivar sam zakrivil, da mu ni bilo možno izvršiti svojega velikanskega načrta. Kajti, ne more se reči, da mu ni bila sreča mila: že po njegovih prvih, nad Španci izvojevanih zmagah, ki so osvobodili Venezuelo, mu je kongres v Angosturi podelil diktatorsko oblast.

Potem, ko je izvršil oni znameniti prehod čez skoraj nedostopne Kordiljere, ki daleč presega Napoleonov znani prehod čez Alpe, in s tem prenesel vojne operacije iz Venezuele v Novo — Granado (današnje Kolumbijo), je z zmago pri Bojčki osvobodil tudi vso Novo-Granado, na kar je bil imenovan za predsednika, začasne vlade te dežele. Združil je na to obe osvobojeni državi v eno samo. Bil je to prvi korak k nameravani združitvi vseh južno-amerikanskih držav.

Ko se je Bolivaru posrečilo, da je pri Truxillo prisilil generala Morillo (najboljšega in najposposnejšega voditelja španskih armad), da sklene premirje, in da je popolnoma uničil še drugo špansko armado v bitki pri Karabobo, je bil severni del južne Amerike popolnoma izpražnen od sovražnikov. Se isto leto ga je kongres v

Bogoti zopet izvolil za predsednika Kolumbije. Tej zopetni izvolitvi se je sicer Bolivar v začetku protivil, toda sprejel jo je prisiljen od prijateljev.

Z zadnjo njegovo veliko zmago nad Španci pri Juninu in z ono, še bolj slavno in odločilno zmago generala Sucre pri Ayacucho, sta bila tudi Zgornji in Spodnji Peru (današnje države Peru, Ekvador in Boliva) osvobodjena. Bolivar je bil proglašen predsednikom in diktatorjem tudi za te države. Kakor vidimo torej, je bila že vsa južna Amerika, izvzemši Argentino in Čile, združena v eno samo telo, pod imenom Kolumbija.

Štiri stranke so se v novoosnovani državi trgale za prvenstvo: centralisti, ki so zastopali stališče enotne državne zveze po severoamerikanskem uzoru, federalisti, ki so zastopali stališče popolne neodvisnosti raznih držav, in ki niso hoteli ničesar vedeti o kaki južnoamerikanski zvezi, potem ozki pristaši Bolivara, takozvani »Bolivianos«, ki so bili diktatorju slepo uđani in ki so odkrito naglašali potrebo Bolivarjeve samovlade; konečno četrti stranka, konservativci, sestavljeni iz ljudi, ki so, sicer tajno, še vedno držali s Španko. Ta stranka je šela še vedno precej pristašev in njen program je bil strogo katoliški. Federalisti so takoj po izgonu Špancev začeli neizprosno boj proti centralistom. A konečno bi bila morda ideja edinstva zmaga, da se ni Bolivar za vzdrževanja zveze posluževal protiljudskih in protisvobodnih elementov. Da si je skušal ohraniti svojo pozicijo s pomočjo duhovniške stranke, je bila njegova najusodnejša napaka. On je mislil pri tem gotovo računati na versko čustvovanje ljudstva, pozabil pa je na dejstvo, da ustaja kolonistov proti Španci ni imela samo namena politične vlade, in od z njo združene Inkvizicije, ki je kakor v Španski, tako tudi v nekdanjih španskih naselbinah, tvorila najvažnejšo merodajno moč. (Dolge jutri.)

PROSIMO SLOVENSkih, HRVATSKih IN ČESKih KNJIG ZA NAŠE RANJENE IN BOLNE JUNAKE TER ZA ONE V OKOPIH. — POŠLJEJO NAJ SE V — NARODNI DOM V TRSTU —

PRIPOROČLJIVE TURDKJE

Trgovina jestvin

IVAN BIDOVEC, Trst, ul. Campanile 13 (Arg. Ponterosse). Ima v zalogi: čaj, pa-radižo kon-servo, mnogo vrst kock za juho, žer in tudi blago provizorijske kondijske. Pristaj Jamajka rum, kajak Marty, vermouth, malinovec, slivovec ter več vrst mineralnih vod. Vse po smernih cenah. 414

Mehanična delavnica.

ODLIKOVANA LIVARNICA OSVALDELLA. Via Meda 26. Izdelovanje in poprava strojev in motorjev. Proračuni. 991

Knjigoveznica

PIETRO PIPPA, Trst, ulica Valdivia 19. Artistična vezava. Zepni koledarji lastnega izdelovanja. Vpisniki (registri) posebnega sistema. 207

Majolične peči in štedilniki

M. ZEPFAR, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerne. 202

Hotel Continental

Trst, ulica San Nicolò št. 25 (blizu Corso). Prenočišče za vojaške. Drigalo. Cene zmerne. Postrežba točna. 190

Papir.

VELIKA ZALOGA-PAPIRJA za ovitke, papirnatih rečic lastne proizvodnje — Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerne. — Gastone Dollinar, Trst, Via dei Gelai 16. 256

Šivalni stroji.

DELNIŠKO DRUŠTVO ŠIVALNIH STROJEV SINGER, Trst, Corso 20. Prodaja šivalnih strojev in vseh pritlik. Delavnica za popraviljanje. 258

„Salone Edison“

Trst, Vojaški trg (Piazza Caserma) Palača Vianello. Najprijetnejši kinematograf tržaškega občinstva, kjer se predstavlja najboljši gledališki filmi. 211

Damska krojačnica

A. RIEGER, Trst, ulica Torrence št. 30. I. nadst. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroko, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 337

Nepremočljivi plašči.

LEOPOLD HAAS, Trst, Corso 2 in via Barriera vecchia 10. Bogata izbira vojaških plaščev od K 20 — naprej. 257

Jestvine na debelo.

Bogata izbira vsakovrstnih jestvin; prodaja na debelo RUGGERO GAMBEL v Trstu, ulica delle Acque vogal ulice Coronae. 244

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrirana zadruga z neomejenim jamstvom

ulica S. Francesco št. 20, II. nadstropje v hiši lista „Edinost“

JADRANSKA BANKA

Kapital in rezerva K 13.200.000.—

FILIJALKE: Dunaj, Tegetthofstrasse 7-9, Dabrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obilgacije, zastavna pisma, priporočila, delnice, srečke itd. VALUTE IN DEVIZE. PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE-DEPOSITS PROMESE. Brojavi: JADRANSKA.

MENJALNICA

VLOGE NA KNJIZICE

3 1/2 %

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka od vloge. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditivi, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu

Ulica Caserma št. 11.

Uradne ure od 9-1.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsake vrste, srečke, tuje zlate in papirnatih novce in devize.

Daje predujme na vrednostne papirje in blago in izvršuje vse v bančno stroko spadajoče tranzakcije.

Vloge na knjižice obrestuje 4 % netto

Vloge na tekoči in žiro-račun najboljše po dogovoru.

Obavila nakazila volnim ujetnikom.

Poslovalnica c. kr. razredne loterije.

GAMBRINUS

vsaki večer

ob 9 %

velika varietetna predstava.

Velopisna K 1.—

Hermangild Trocca

TRST, ulica Barriera vecchia 8

ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

Venci iz porcelane in biserov, vezani z medeno žico, iz umetnih cvetic s trakovi in napis. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd. Najnižje konkurenčne cene.

Hotel in restavracija METROPOLE

Trst, ulica S. Nicolò 22.

Kuhinja prve vrste. Vina izbrana.

Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerne.

Josip Struckel

Trst, vogal Via Maria Teresa-S. Caterina

Novi dohodi volnenega blaga

za moške in za ženske

obleke, svilenina, etamine,

batist gladek in čipkast čipke

za obleke kakor tudi bogata

izbira okrasov in ovratnikov

i. t. d. i. t. d.

KONJAK

destiliran iz vina lastnega pridelka.

Pri oslabelelosti od starosti in želodčnih težko-

kočah je iz vina destilirani star konjak že

stoletja znano preizkušeno okrepilo 12

let starega v 4 politrskih steklenicah po-

šljem franko za 48 K, mlajšega 3 letnega

čudovito bolečine tolažeče vdrigavalno

sredstvo zoper trganje v udih, 4 politrške

steklenice 40 K. Vino od 56 litrov naprej.

Beli rizling in rdeči burgunder per l. K 420.

BENEDIKT HERTL, veleposelnik

graičina Goliče pri Konjicah, Stajersko.

Veliko skladišče klobukov

dežnikov, belih in pisanih srajc, platna

žepnih robcev, moških nogavic itd. itd.

K. Cvenkel Trst Corso 28

Cene zmerne. — Postrežba točna.

Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Posojila

daje na osebni kredit in na zastavo

proti plačilu po dogovoru.

Uradne ure: vsak dan za stranke

od 8 ure do 1 popoldne.

Priporoča male hranilne škrinjice, ki

so posebno primerne za družine.

Umetno-fotografični atelje

Trst, ulica del Rivo št. 42 (prilike) Trst

Izvršuje vsako fotografično delo

kakor tudi razgleda, posnetke,

notranjost lokalov, porcelanaste

plošče za vsakovrstne spomenike.

POSEBNOSTI: POVSČANJE

in VSAKE FOTOGRAFIJE in

Radi udobnosti gosp. naročal-

kov sprejema naročila in jih iz-

vršuje na domu, ev. tudi zunaj

mesta po najzmernejših cenah.

Med. Dr. Karol Perničič

stanuje v Trstu, ul. Giulia 78 III. n. (zraven

Dreherjeve pivovarne) in ordinira

v ulici Carintia 39, I. od 8 do 4 pop. za

notranje, nerazvorne in otroške bo-

l. xni (blizu cerkve sv. Antona novega.)

IVAN KRŽE — Trst

Piazza San Giovanni 1.

Zaloga kuhinjskih in kletarskih potreb-

ščin od lesa in pletenin, skafov,

brent, čebrov in kad, sodčkov, lopat, re-

šet, sit in vsakovrstnih košev, jerbavev in

metel ter mnogo drugih v to stroko spa-

dajočih predmetov. — PRIPOROČA svojo

trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste

bodi od porcelane, zemlje, emaila, kos-

tarja ali cinka, nadalje pasamantorje, kletke

id. za gostilničarje pipe, kroglice, scafje

in steklene posode za vino i. t. d. i. t. d.

Zlatarnica G. Pino

v Trstu se je preselila na Corso št. 15

v blizu zlatarnice G. Zerevitz & Figlio.

Velika izbira srebrnih in zlatih

ur, uhanov, prstanov, verižic itd.

Cene zmerne. Cene zmerne.